

परीक्षण प्रकाशन

दुरा भाषाको शब्दसङ्कलन

भाषा आयोग

शङ्खमूल, काठमाडौं

२०७५

प्रकाशक

भाषा आयोग

शङ्खमूल: काठमाडौं

फोन नं: ०१५२४२२३१/५२४५३२ /५२४२२३३

प्रकाशन: पहिलो

©सर्वाधिकार: भाषा आयोग

प्रकाशन मिति: असार २०७५

यो अध्ययन भाषा आयोग र आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानबिचको सम्झौताअनुसार दुराभाषी समुदायको सहयोगमा गरिएको हो । यसमा परिष्कार र परिमार्जनको सम्भावना रहेकाले सम्बन्धित भाषाका वक्ता तथा विज्ञबाट लिखित सुझाव, सुधार र परिमार्जनका लागि सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

भाषा आयोग

प्रकाशकीय

भाषा व्यक्तिको पहिचानको एक आधार हो । आफ्नो भाषाको प्रयोगले व्यक्तिमा आत्मगौरवको भावना विकास गर्छ । देशमा बोलिने सबै भाषाको उत्तिकै महत्त्व हुन्छ र तिनको समुन्नत प्रयोगका लागि राज्य एवम् सम्बन्धित भाषिक समुदायको उत्तिकै जिम्मेवारी हुन्छ । यस पक्षलाई दृष्टिगत गरी भाषा अयोगले आफ्नो स्थापना कालदेखि नै संविधानप्रदत्त अधिकारको उपयोग गर्दै भाषाको संरक्षण, संवर्धन र विकासका कार्य गर्दै आएको छ । यसै क्रममा कम वक्ता भएका भाषाका भाषिक विशेषता सुरक्षित गरी प्रकाशन गर्ने उद्देश्यले भाषा आयोग र आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानबिचको सम्झौताअनुसार दुरा भाषाको शब्दसङ्कलन गरिएको हो ।

अत्यन्त न्यून सङ्ख्यामा वक्ता रहेके दुरा भाषाको शब्दसङ्कलन कार्य महत्त्वपूर्ण, संवेदनशील र प्राविधिक भएकाले यसले पूर्णता पाउन सुधारका थप प्रयासको आवश्यकता पर्छ । प्रारम्भिक रूपमा प्राप्त सूचना तथा तथ्यलाई सम्बन्धित सबै पक्षबाट सत्यापन गर्न सके यसमा सकारात्मक सुधार भई भाषिक सम्पदाको संरक्षण कार्यले पूर्णता पाउँछ । यस प्रयोजनका लागि यसलाई परीक्षण प्रकाशनका रूपमा तयार गरिएको छ । दुरा भाषाका विविध पक्षसँग सम्बन्धित शब्दसङ्कलन कार्यका लागि उत्साहसाथ अमूल्य समय दिई दुरा भाषा संरक्षणका लागि सहयोग गर्ने आदरणीय दुरा भाषी वक्ता तथा विज्ञ व्यक्तित्वहरूप्रति हामी हार्दिक आभार तथा कृतज्ञता व्यक्त गर्दछौं । प्रबुद्ध सरोकारवाला र विज्ञ पाठकहरूबाट यसका सुधारापेक्षी पक्ष केलाई आयोगलाई सुझाव प्रदान गरिदिनुभए यस कार्यलाई पूर्णतासाथ प्रकाशन गर्ने अपेक्षा राखिएको छ ।

रचनात्मक सुझावको सदैव स्वागत गरिने छ ।

असार २०७५

डा. लवदेव अवस्थी

अध्यक्ष

कृतज्ञता ज्ञापन

श्री रामशरण सापकोटा, सचिव भाषा आयोग
श्री गोविन्दलाल माझी, सदस्य सचिव , आदिवासी जनजाति
उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान
अनुसन्धान गर्ने संस्था
आदिवासी जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान
अनुसन्धाता
श्री मुक्तिनाथ घिमिरे
श्री तेजमाया दुमी
श्री लोकबहादुर दुरा
भाषा सहयोगी
श्री रमेश दुरा
मूल्याङ्कनकर्ता
डा. अम्बिका रेग्मी
सम्पादक
श्री रामशरण सापकोटा
डा. भरत भट्टराई
डा. हेमनाथ पौडेल
डा. कर्णखर खतिवडा
श्री भुमप्रसाद राई
श्री गणेशप्रसाद भट्टराई
श्री मनोज पौडेल
लेआउट
श्री प्रकाशचन्द्र अधिकारी

विषय सूची

खण्ड १	१
अध्ययनको परिचय	१
१. पृष्ठभूमि	१
२. दुरा भाषाको शब्द सङ्कलन गर्दा प्रयोग गरिएका सङ्केतहरू	१
३. विधि	४
४. उद्देश्यहरू	५
५. शब्द सङ्कलनको सङ्गठन	६
६. निष्कर्ष र सुभावहरू	६
६.१ निष्कर्ष	६
६.२ सुभावहरू	७
खण्ड २	८
नेपाली-दुरा शब्दसूची	८

खण्ड १

अध्ययनको परिचय

१. पृष्ठभूमि

१२५ जातिमध्येको एक दुरा जाति पनि हो । दुराहरू मङ्गोल समुदायका हुन् । विभिन्न सीमान्तकृत आदिवासी जनजातिहरूमध्ये दुरा पनि एक जाति हो । उनीहरूको छुट्टै मौलिक भाषा, धर्म, संस्कृति, रहनसहन, भेषभूषा र जीवनपद्धति रहेको पाइन्छ ।

दुरा भाषा चिनियाँ तिब्बती महाभाषा परिवारको पश्चिमी भोटबर्मेली भाषा परिवारभित्र पश्चिमी बोडिस भाषाअन्तर्गत पर्दछ । यो भाषा मूलतः लमजुङ जिल्लाको दुराडाँडामा बोलिने भाषा हो । यो भाषा मृतप्राय भाषा हो । जाति र भाषाको नाम 'दुरा' नै हो । यस भाषाको भाषिकाको रूपमा तान्द्राङ्गे रहेको छ । पछिल्लो नेपालको जनगणनाको तथ्याङ्क - २०६८ ले २१५६ वक्ता रहेको उल्लेख गरेको छ ।

२. दुरा भाषाको शब्द सङ्कलन गर्दा प्रयोग गरिएका सङ्केतहरू

दुरा भाषाको आफ्नो लिपि छैन । शब्द सङ्कलन गर्दा देवनागरी लिपि र अन्तर्राष्ट्रिय ध्वनितात्त्विक वर्णमाला प्रयोग गरिएको छ । दुरा भाषाको व्यञ्जन वर्णमा पाउने अघोष अल्पप्राण कण्ठ्य स्पर्शी वर्ण नेपालीमा छैन । त्यसैले यसलाई नेपालीमा ॠ मानिएको छ । यो वर्ण हेर्दा स्वर भए पनि यो

व्यञ्जन वर्ण हो । यो शब्द सङ्कलनमा प्रयोग गरिएका स्वर र व्यञ्जन वर्णहरू निम्नबमोजिम छन् ।

तालिका १.१ : व्यञ्जन वर्णहरू

	द्वोष्ठ्य	दन्त्य	वत्स्य	तालव्य	हनुमूलीय	स्वरयन्त्रमुखी
स्पर्शी						
अघोष अल्पप्राण	प[p]	(त)[t]	ट[t]		क[k]	अ[ʔ]
अघोष महाप्राण	फ[pʰ]	(थ) [tʰ]	ठ[tʰ]		ख[kʰ]	
सघोष अल्पप्राण	ब[b]	(द) [d]	ड[d]		ग[g]	
अघोष अल्पप्राण	(भ) [bʰ]	(ध) [dʰ]	(ढ) [dʰ]		(घ) [gʰ]	
सङ्घर्षी						
अघोष अल्पप्राण			स[s]			
सघोष महाप्राण						ह[h]
स्पर्शसङ्घर्षी						
अघोष अल्पप्राण				च[tʰ]		

अघोष महाप्राण				छ् [ts ^h]		
सघोष अल्पप्राण				(ज्) [d ^z]		
सघोष महाप्राण				(झ्) [dz ^h]		
नासिक्य						
सघोष अल्पप्राण	म् [m]		न् [n]		ङ् [ŋ]	
सघोष महाप्राण	म् [m ^h]		न्ह [n ^h]		ङ्ह [ŋ ^h]	
पार्श्विक						
सघोष अल्पप्राण			ल् [l]			
प्रकम्पित						
सघोष अल्पप्राण			र् [r]			
अन्तःस्थ (अर्धस्वर)						
अघोष अल्पप्राण	व् [w]			य् [j]		

तालिका २ : स्वर वर्णहरू

अग्र	मध्य	पश्च
उच्च	इ [i]	उ [u]
मध्य	ए [e]	ओ [o]
निम्न	आ [a] अ [ʌ]	

३. विधि

दुरा भाषाको शब्द सङ्कलन गर्दा विभिन्न विधिहरू अपनाइएको छ । शब्दको खोजी अन्टोलोजीको आधारमा निम्न क्षेत्रहरू छनोट गरिएको थियो । ती छनोट गरिएका क्षेत्रहरू निम्न बमोजिम छन् : घर, परिवार, नातासम्बन्ध, खानेकुरा, लाउने कुरा, संस्कार, चाड, चराचुरुङ्गी, चराचुरुङ्गीका बच्चाका नाम, वासस्थान, गुँडका नाम, शरीरका अङ्ग, अन्न, तरकारी, फलफूल, फूल, जनावर, जनावरका बासस्थान, जनावरका बच्चाका नाम, मानिसका पेसा, बार, महिना, सङ्ख्या, भान्साका शब्द, भाँडाकुँडाका नाम, खेतीमा प्रयोग हुने साधन वा हतियार, ग्रहका नाम, सरकारी पद, बाजागाजा, धार्मिक स्थल, बाटोघाटो, गोठमा प्रयोग हुने शब्द,

खोर, कृषिकर्म, भौगोलिक स्वरूपका नामहरू, कृषि सामग्री, सर्वनाम, विशेषण, नामयोगी, क्रियायोगी, निपात, अनुकरणात्मक शब्द, पर्यायवाची, विपरीतार्थी शब्दहरू, समूहवाचक शब्दहरू, बाँसका सामानका नाम, काठका सामानका नाम, माटाका सामानका नाम, किराका नाम, गहनाका नाम, सञ्चार माध्यमका नाम, ग्रह नक्षत्रका नाम, प्राविधिक शब्दहरू, जात थर र वंश जनाउने शब्दहरू, यातयातका साधन।

यी माथि उल्लेख गरिएका क्षेत्रमा नेपालीमा प्रयोग हुने शब्दको आधारमा वक्ताहरूलाई सोध्ने र उनीहरूको उच्चारणलाई अन्तर्राष्ट्रिय ध्वनितात्त्विक वर्णमाला प्रयोग गरेर लेख्दै अभिलेख राखिसकेपछि कम्प्युटरमा प्रविष्टि दिने कार्य गरियो ।

यी शब्दहरू सङ्कलन गर्दा स्रोतको रूपमा विशेष गरी दुरा मुक्तिनाथ घिमिरे स्वयम् हुनहुन्थ्यो भने उहाँले धेरै पहिलेदेखि अध्ययनका क्रममा सङ्कलन गर्नुभएका शब्दहरूलाई पनि समावेश गरिएको छ।

४. उद्देश्यहरू

शब्द सङ्कलनको मूलतः दुईओटा प्रमुख उद्देश्यहरू रहेका छन्:

(क) दुरा भाषाका शब्दहरूको सङ्कलन गर्नु

(ख) सङ्कलित शब्दहरूलाई भाषावैज्ञानिक आधारमा संग्रह तयार गर्नु

५. शब्द सङ्कलनको सङ्गठन

दुरा भाषामा क्रिया जनाउने शब्दहरू संरक्षित अवस्थामा छन् भने नाम जनाउने शब्दहरू क्रमशः नेपाली शब्दले विस्थापित गरिरहेको परिस्थिति छ । त्यसैले यो भाषा लोपोन्मुख अवस्थामा छ । यो शब्द सङ्कलन करिब ३००० शब्दजति सङ्कलन भएको छ । र, यो शब्द सङ्कलनमा शब्दहरूलाई नेपाली वर्णमालाको आधारमा क्रमबद्ध राखिएको छ । यो शब्द सङ्कलनले माथि उल्लेख गरेका सबै क्षेत्रहरूलाई समेटेको छ ।

६. निष्कर्ष र सुझावहरू

६.१ निष्कर्ष

शब्द सङ्कलनको क्रममा निम्नलिखित निष्कर्षहरू प्राप्त भएका छन् -

- दुराभाषीको बसोबास नेपाली वक्ताको वरिपरि भएको र उनीहरूको भाषामा नेपालीको प्रशस्त प्रभाव देखिन्छ ।
- क्रियामा भन्दा नाम जनाउने शब्दहरूमा पुरै नेपालीको प्रभाव देखिन्छ ।
- दुरा भाषाको आफ्नो लिपि छैन । त्यसैले यसलाई आम नेपालीले लेख्न र बुझ्न सक्ने लिपि देवनागरीमा लेख्नुपर्दछ । देवनागरीमा लेख्दा अघोष अल्पप्राण द्रोष्ठच स्पर्शीबाहेक सबै देवनागरीमा लेख्न सकिन्छ । यो वर्ण व्यञ्जन वर्ण भए पनि यसलाई शब्दसङ्कलनको क्रममा अस्थायी रूपमा (अ) वर्ण प्रयोग गरिएको छ ।

- दुरा शब्दमा नभएका क्रियालाई परिपूर्ति गर्न नेपालीबाट सापट लिएर दुराकरण गरिएको पाइन्छ ।

६.२ सुझावहरू

- यस शब्दसङ्कलनलाई आधार मानी अरू शब्दहरूको खोजी गरी शब्दकोश नै निर्माण गरिनुपर्दछ ।
- संकलित शब्दहरूको आधारमा व्याकरणिक अध्ययनको स्रोतका रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ ।
- दुरा जस्तो मृतप्राय भाषाको अभिलेखीकरण गरी यस भाषालाई पुनर्जीवित तुल्याउन सकिन्छ। त्यसैले यस भाषाको अविलम्ब बृहद् शब्दकोश, व्याकरण आदि निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- भाषाको वक्ता प्रशस्त नभएकाले यो भाषालाई विकास गर्न सरकारले विशेष कार्यक्रम नै तर्जुमा गर्नुपर्दछ ।

खण्ड २

नेपाली-दुरा शब्दसूची

अल्यापो Δ ljapo ना. मन्दिर

अ ? ना. शक्ति

अभ्यो Δ dzho ना. देवशास्त्र

अ? Δ ? ना. ईश्वर

आ a ना. परिन्जो

आ १ a ना. प्रकाश

आ २ a ना. बाजा

आउ au क्रि. उखेल्लु

आग्यु agju ना. मिल

आइ an ना. जग्गा

आइ १ an ना. सुरु, आरम्भ

आइ २ an ना. थुप्रो

आचिते at^site वि. अलिकति

आछिरे at^{sh}ire वि. सानो

आपा apa प.स. हरु

आम् am ना. जग्गा

आम्नो amno वि. ज्ञानी

आम्नो amro ना. ज्ञानगंगा,
ज्ञानसागर

आम्से amse ना. गुरु

आमा ama ना. गोही

आर्बा arba ना. जिजुपुर्खा

आर्बाकार्बा arbakarba ना.
जिजुबुवा, परजिजुपुर्खा

आरासि arasi ना. ऐना

आलेरो alero ना. माइती

आँखे ak^he ना. बाजे

आँबो abo ना. आँप

इ i वि. हरियो

इ १ i ना. भावना

इउ iu क्रि. उड्नु

इउ १ iu क्रि. रमाउनु

इउ २ iu क्रि. सुक्नु

इउ ३ iu क्रि. अट्नु

इन in ना. इष्ट

इनो ino वि. हरिलोभरिलो
 इनो १ ino वि. उडन्ते
 इनोञ् ino? वि. सुख्खा
 इम im ना. उत्तर
 इमा ima ना. गैँडा
 इयु iju क्रि. अदनु
 इयु १ iju क्रि. रमाउनु
 इयो ijo ना. पखेरु उड्ने जीव
 इसाउ isau क्रि. उछिन्नु
 इसो iso ना. हरियाली
 ईँ Ī ना. औँला
 ईँ Ī वि. अनगन्ती, थुप्रै
 ईँपारि ipari ना. कटहर
 ईँसेपे isepe वि. अरिमढे
 उ u ना. निसान
 उइ ui ना. गराइ
 उइ ui ना. नमस्कार
 उउ uu क्रि. गर्नु
 उङ् uṅ ना. मानो
 उपाङ् upaṅ ना. सर्प

उस् us ना. खोलो
 उस्नो usno वि. खोले
 उसिउ usiu क्रि. मान्नु
 उँ U ना. चोर
 उँ १ U वि. बलियो, कडा
 उँ २ U ना. भविष्य
 उँ ३ U क्रि.वि. जत्रो
 उँक uk ना. करकाप
 उँदि udi ना. कछुवा
 ए e ना. भुवा
 ए १ e ना. गुँड
 ए २ e ना. रुख
 एक ek ना. चुल्ठो
 एकु eku ना. सिमल
 एकुइ ekui ना. चुसाहा
 एकुउ eku क्रि. चुस्नु
 एग eg ना. दुष्ट
 एन्एम enem ना. इष्टमित्र
 एपि epi ना. माइत
 एम em ना. मित्र

एमादा emada ना. बाँदर

एमारा emara ना. बाँदर

एँ e ना. फूलको केशर

एँउ eu ना. हराउनु

एँक ek ना. प्रश्न

एँका eka ना. भँवरा

ओ o ना. कुखुरा

ओ १ o ना. शङ्का

ओ २ o ना. रूप

ओउ ou क्रि. उक्लनु

ओउ १ ou क्रि. पुग्नु

ओखाना ok^hana ना. सारङ्गी

ओखाना ok^hana ना. त्रिशूल

ओजो odzo ना. देवर

ओदि odi ना. अण्डा

ओन् on ना. टिकेस

ओन् on ना. जङ्गली जन्तु

ओमो omo ना. बज्यै

ओस् os वि. ठिक

ओँछि ot^{sh}e वि.बो. बिचरा

क्या kja ना. गाली

क्याआ kjaa ना. गारो

क्याइ kjai ना. पसाइ

क्याउ kjau क्रि. पस्नु, अस्ताउनु

क्याउ १ kjau क्रि. कन्याउनु

क्याउछा kjaut^ha ना. दुराको
एक थर

क्याम kjam ना. गोरेटो

क्याम्पु kjampu ना. हिक्का

क्यु kjiu ना. घर

क्युमाका kiub^haka ना. ढिँडो

क्युँ kjiu ना. पिठो

क्योर kjor ना. तामा

क्रामु kramu ना. मजेत्रो

क्रिचि krit^si ना. छपनी

क्रो kro ना. लाज

क्ले kle ना. भार

क्वा kwa ना. खरबुजो

क्वाइ kwai ना. दोष

क्वाचा kwat^sa ना. खुकुरी

क्वि kwi ना. दोष
 का ka ना. दाना
 का ka ना. पात्र
 का ka १ ना. गुञ्जन
 का २ ka ना. संख्या
 का ३ ka ना. खाद्य परिकार
 का ४ ka ना. बास
 का ५ ka वि. मोटो
 काइ kai ना. कटाइ
 काइ १ kai ना. अघाइ
 काइँ kai' ना. बुढीऔँला
 काइँ kai' वि. हरियो
 काइँछु kai't^{sh}u क्रि.वि. पछाडि
 काउ kau क्र. पाल्नु
 काउ १ kau क्रि. टिप्नु
 काउ २ kau ना. लोग्ने
 काउ ३ kau क्रि. अघाउनु
 काउ ४ kau क्रि. बनाउनु
 काउनो kauno ना. पोइले
 काउसो kauso ना. पोइल

काउँरे kau're क्रि. आउनु
 कावेइ kat^sei ना. हेराइ
 काछा kat^{sh}a वि. नयाँ
 काति kati ना. दानापानी
 काथा kat^ha ना. बास्ना
 काधेउ kad^heu क्रि. काट्नु
 कान kan ना. शुभकार्य
 कान् kan ना. रुखा
 कानु kanu ना. पैसा
 कापा kapa ना. मान्छेको पेटमा
 हुने जुका
 काम kam ना. दुलोमा बस्ने
 जन्तु
 काम्चु kamt^su ना. डुहरे मुसा
 कायु kaju ना. डुहरे मुसा
 कार् kar ना. बराजु
 कार्थो kart^ho ना. अछेता
 कार्थो १ kart^ho ना. टिका
 कार्बा karba ना. बराजु, पुर्खा
 कारेउ kareu क्रि. खेल्नु

काला kala क्रि.वि. कता
 कालो kalo ना. बस्ती,
 बासस्थान
 कावि kawī ना. जुका (पेटमा
 हुने)
 कास्या kasja ना. गिदी
 कासो kaso ना. पलाइ
 का१ ka ना. पात्र
 काँ kaँ वि. हरियो
 कि ki ना. बृहस्पति
 कि १ ki ना. परिणाम
 कि २ ki ना. मेलमिलाप
 कि ३ ki ना. तानाबुना
 कि ४ ki ना. आड
 किइ ki ना. भराइ
 किउ kiu क्रि. भर्नु
 किउ १ kiu क्रि. काट्नु
 किउँ kiū ना. तित्रो
 किङ् kiŋ ना. ध्यान
 किजा kidza ना. बिहिबार

किन् kin वि. सफल
 किन्चि kintʃi क्रि.वि. पटक
 किन्चि १ kintʃi वि. सम्भव
 किन्थि kintʃi वि. सम्भव
 किना kina ना. माया
 किनानो kinano वि. मायालु
 किनासो kinaso ना. मायामोह
 किस्नु kisu ना. भाला
 कु ku ना. कम्पन
 कु १ ku ना. पात्र
 कु २ ku ना. कन्या
 कुब् kuk^h ना. ग्राहक
 कुचि kutʃi ना. नड
 कुचु kutʃu ना. पुच्छर
 कुदि kudi क्रि.वि. कसो
 कुदिनि kudini क्रि.वि. कसरी
 कुदु kudu वि. कत्रो
 कुन्दु kundu ना. महिना
 कुब kub ना. हथौडा
 कुब् kub ना. हथौडा, बिँड

कुम kum ना. पुष्टा
 कुम १ kum ना. आपत्विपत
 कुमलिङ kumliṅ ना. कच्छ्राड
 कुम् kum ना. पाँच
 कुम१ kum ना. जाँघ
 कुमगो kumgo ना. आम्स्तानु,
 लुगा सिउँदा औलामा लगाउने
 वस्तु
 कुम्पि kumtʰi ना. पचास
 कुम्पि kumpi ना. दुःख
 कुमा kuma ना. जना
 कुमि kumi ना. ह्याकुलो
 कुरदासो kurdaso वि. खुस
 कुर kur ना. दिल
 कुर्डा kurṇa ना. कनिका
 कुर्दा kurda वि. खुस, रम्य
 कुरु kuru ना. हात
 कुलौ kulā ना. गिद्ध, जटायु
 कुलि kuli वि. चलायमान
 कुलि १ kuli ना. कम्पनको
 अवस्था

कुलिग kulig ना. साँचो, चाबी
 कुले kule ना. टोपी
 कुँ kũ वि.बो. ओहो !
 कुँ १ kũ ना. पच,अरुको समान
 लिएर पचाउने काम
 के ke ना. वंश
 के १ ke ना. उद्योग
 केउ keu क्रि. सोध्नु
 केउ १ keu क्रि. गाइनु
 केप्लो keplo ना. ढिडो
 केपा kepa ना. दाबिलो
 केमि kimi ना. रुपैयाँ
 केमो kemo ना. पटुका
 केरलो kerlo वि. कालो
 कैलो kēlo वि. पहुँलो
 को ko ना. खन्ती
 को १ ko ना. मुख्य
 को २ ko ना. घरपालुवा पशु
 को ३ ko वि. गहुँगो
 को ४ ko वि. अनिश्चित

को १ ना. खन्ती
 को ५ ko ना. नाति
 कोञ् koʔ ना. नदी
 कोइ koɪ ना. मधुर आवाज
 कोइरो koiro ना. लेकाली अङ्कुर
 कोक् kok ना. विषालु काँडा
 कोके koke ना. सिस्नु
 कोकेखोला kokek^hola ना.
 सिस्ने खोला
 कोकेनि kokeni ना. सिस्ने
 कोङ्गो koŋgo ना. कुटो
 कोता kota ना. अगेना
 कोथो koʰo क्रि.वि. कस्तो
 कोदो kodo क्रि.वि. कति
 कोन् kon ना. अनकन्टार
 कोपाला kopala ना. गोठ
 कोपालाने kopalane वि.
 गोठाले
 कोपालाने kopalane ना. गोठे
 कोपालासो kopalaso ना.
 गोठालो

कोपे kope ना. उडुस
 कोभो kob^ho क्रि. वि. कहिले
 कोभोकोभो kob^hokob^ho
 क्रि.वि. कहिलेकहिले
 कोमा koma ना. भटमास
 कोमे kome ना. रुपैयाँ
 कोमे १ kome ना. नातिनी
 कोर्लो korlo ना. सिमल चरी
 कोरे kore ना. आँसी
 कोल् kol ना. सुइँको
 कोल्से kolse क्रि.वि. नजिक
 कोँ kō ना. अमला
 कोँजा kodza ना. गोत्र
 कोँजो kōdzo ना. भारी
 खरासिउ k^harasu क्रि. चढ्नु
 ख्या k^hja ना. छेउछाउ
 ख्याइ k^hjai ना. उफ्राइ
 ख्याउ kjau क्रि. उफ्रनु
 ख्याउसी k^hjausi ना. डिल
 ख्याग् k^hjag ना. पाठ

ख्याइ k^hjaŋ वि. अल्छी
 ख्याद् k^hjad ना. विभाग
 ख्यामपु k^hjampu ना. कुण्ठा
 ख्याम् k^hjam वि. लाटो
 ख्यि k^hji ना. कुरुर
 ख्यु k^hiu ना. प्रतिबन्ध
 ख्यु १ k^hiu वि. सस्तो
 ख्योइ k^hjoŋ वि. कडा
 खे k^hre ना. टाटो
 ख्ल्याउ k^hljau वि. अमिलो
 ख्वाइ k^hwai ना. पैसा
 खा k^ha ना. धुलो
 खा ३ k^ha ना. आन्द्रा
 खा २ k^ha वि. माथि फर्केको
 खा ४ k^ha ना. साधन
 खा ५ k^ha ना. रंग
 खा ६ k^ha ना. अनुहार
 खाइलाइ k^hailaŋ वि. भावुक
 खाउ k^hau क्रि. जानु
 खाउ १ k^hau क्रि. सक्नु

खाउ २ k^hau क्रि. बफ्याउनु
 खाइ k^haŋ ना. कोसो
 खाइरा k^haŋra ना. सिमी
 खाचु k^hat^hu वि. ठाडो
 खाजि k^hadzi ना. हाँडी
 खाजे k^hadze ना. कुचो
 खान्फा k^hanp^ha ना.
 दृष्टिकोण, दृष्टि
 खापा k^hapa ना. दिदी
 खार k^har ना. चिज
 खार्पा k^harpa ना. भोला
 खारा k^hara ना. नुन
 खारि k^hari ना. बदर
 खारोउ k^harou क्रि. सिक्नु
 खाला k^hala ना. धान
 खासिइ k^hasi ना. चढाइ
 खासिउ k^hasiu क्रि. चढ्नु
 खा१ k^ha ना. साधन
 खाँ k^hǎ क्रि.वि. तिलमिल
 खाँइ k^hǎi ना. तिलिमिलाइ

खाँउ $k^ha\Omega u$ क्रि. तिलिमलाउनु
 खाँल्लि $k^ha\Omega lti$ ना. गडचौला
 खि k^hi वि. बाटुलो
 खि १ k^hi वि. शून्य
 खिइ k^hi ना. बिसाइ
 खिउ k^hiu क्रि. बिसाउनु
 खिउ १ k^hiu क्रि. जन्मनु
 खिउँ $k^hiu\Omega$ ना. मूला
 खितिइ k^hitii ना. पेलाइ
 खितिउ k^hitiu क्रि. पेल्लु
 खिन k^hin वि. निक्कै
 खिन् k^hin वि. निक्कै
 खिन्ता k^hinta वि. जुठो
 खिनि k^hini वि. रिक्तो
 खिपि k^hipi ना. सेलरोटी
 खिपिँ। $k^hipi\Omega$ ना. छेपारो
 खिम १ k^him वि. शीर्षस्थ
 खिमकुचु k^himkut^su ना.
 शिरपुच्छर
 खिम् k^him ना. थाप्लो

खिमजा k^himdza ना. कपाल
 खिरि k^hiri ना. गँगटो
 खिल्लि k^hilt^si वि. धेरै
 खु k^hu ना. जि, ज्यू
 खु १ k^hu ना. फुली
 खु २ k^hu ना. बाफ
 खु ३ k^hu वि. तितो
 खुअजा $k^hu?dza$ ना. तामाङ
 खुकु k^huku ना. भोल
 खुम k^hum वि. आधा, मध्य
 खुम् k^hum ना. मध्य
 खुम्लिङ $k^humli\Omega$ ना. मध्याह्न
 खे k^he ना. रगत
 खे १ k^he क्रि. पाल्नु
 खेउ k^heu क्रि. अड्कनु
 खेतो k^heto ना. वस्तुभाउ
 खेम k^hem वि. नयाँ
 खेमा k^hema ना. पितृ
 खेरे k^here वि. राँडो
 खेलि k^heli ना. मुटु

खेलो k^helo ना. बस्तुभाउ
 खै k^he वि. प्रकृतिजन्य
 खेजि k^hedzi ना. छिमेकी
 खो k^ho ना. खाल्टो
 खोउ k^hou क्रि. नुहाउनु
 खोम् k^hom ना. जिन्सी
 खोर k^hor ना. क्षितिज
 खोर १ k^hor ना. चक्का
 खोर् k^hor ना. छितिज
 खोर्लो k^horlo ना. खुर्पेटो
 खोर्लो १ k^horlo ना. चक्का
 खोलो k^holo ना. आरु
 ग्नाइ g^hna ना. विचार
 ग्या gja ना. झार
 ग्या १ gja ना. काम
 ग्याइ gjai ना. खोसाइ
 ग्याउ gjau क्रि. खोसनु
 ग्याउ १ gjau ना. कर्मी
 ग्यानी gjani ना. खोर
 ग्याब्रे gjabre ना. फापर

ग्रान gran वि. चिसो
 ग्नि gri ना. मिलाइ
 ग्रिउ griu क्रि. मिल्नु
 ग्रोइ gro ना. सहर
 ग्लु glu ना. गीत
 ग्ले gle ना. हिमाल
 ग्वाउ gwau क्रि. छान्नु
 गा ga ना. गन्ती
 गाइ gai ना. समाताइ
 गाउ gau क्रि. समात्नु
 गाइ ga ना. कार्यालय
 गादा gada ना. गहत
 गाम् gam ना. कागती
 गार gar ना. बहारा
 गि gi ना. झोर घर
 गि gi निपा. नै
 गि १ gi ना. प्रतीक
 गिउ giu क्रि. अस्ताउनु
 गिम् gim ना. फाँचो
 गिम्सि gimsi ना. स्तन

गिमा gima ना. थुन
 गु gu ना. घारी
 गुम् gum ना. शान्ति
 गुम्नो gumno वि. शान्त
 गुम्पि gumpi ना. सुख
 गुमा guma ना. गाई
 गुमा १ guma ना. माइजू
 गुमि gumi ना. रुपैयाँ
 गुर gur ना. पाल
 गुसा gusa ना. गोरु
 गु१ gu ना. शक्ति
 गे ge ना. गहना
 गो go ना. ढाड
 गो १ go ना. लुगा
 गो २ go ना. चिल
 गो ३ go ना. ठाउँ
 गोथे got^he ना. गुन्यू
 गोबो gobo ना. गिद्ध, जटायु
 गोमो gomo ना. जुवाइँ
 गोया goja ना. ताउलो

गोले gole ना. कुखुराको सुली
 गोलो golo ना. रस
 गोलोनो golono वि. रसिलो
 गोस् gos ना. पोसाक
 घ्याब्रे gjabre ना. धर्मगुरु
 घाउ g^hau ना. हतियार
 घाउँ g^hau ना. हतियार
 घाङ्ग्रा g^han^gra ना. मलस्याप्रो
 घि g^hi ना. चक्र
 घि १ g^hi ना. फेरो
 घि २ g^hi ना. कोण
 घिउ g^hiu क्रि. पाउनु
 घिम् g^him ना. मिर्ग
 घिमिसि g^himsi ना. न्याउली
 घिमा g^hima ना. ल्याप्चे
 घुरु g^huru ना. औजार, हथौडा
 घेताइ g^heta^h ना. खरायो
 घेतुइ g^hetu^h ना. मही
 घेरा d^hera ना. गेडा, गेडागुडी
 घो g^ho वि. पहेँलो

घो १ g^ho ना. बालुवा
 घो २ g^ho ना. अङ्ग
 घोउ g^hou क्रि. चाहनु
 घोजु g^hodzu ना. हलेदो
 घोमा g^homa ना. करेला
 डचा njā वि. उताउलो
 डचा १ njā ना. ठडेउरो
 डचा २ njā ना. सिँगान
 डचाइ njai ना. चढाइ
 डचाउ njau क्रि. जानु
 डचाउ १ njau क्रि. चढ्नु
 डचाउ २ njau क्रि. चपाउनु
 डचाउ ३ njau क्रि. पिस्नु
 डचाउसो njauso ना. हलेसो
 डचानो njano वि. सिँगाने
 डचाफि njap^hi ना. बिरालो
 डचाबि njabi ना. चर्तिकला
 डचाबिनो njabino वि.
 चर्तिकले
 डचा njā ना. स्वरलहरी

डचासु njasu ना. पानस
 इहापि njapi ना. दुलही
 इह १ nj^hi ना. घमन्ड
 इहे nj^he ना. ढचाङ्ग्रो
 इहे nj^he ना. गजो (ढचाङ्ग्रो
 बजाउने)
 इहेपो nj^hepo ना. बुकीफूल
 इहो nj^ho ना. साङ्लो
 डा na वि. ठाडो
 डाइ nai ना. चपाइ
 डाउ nau क्रि. चपाउनु
 डारा njara ना. पखाल
 डारि njari ना. गिलास
 डारि १ njari ना. अग्लो भाँडो
 डास्कु njasku ना. खटिरो
 डि nj^hi सर्व. म
 डि १ nj^hi वि. पवित्र
 डिजु njidzu ना. जौ
 डिन्सि njinsi ना.
 न्याउरो(बिरालोको बच्चा)

ङिनि ɲini वि. मेरो
 ङिम् ɲim वि. उत्तानो
 ङिरु ɲiru सर्व. हामी
 ङे ɲe वि. बहुरंगी
 ङे १ ɲe वि. सुन्दर
 ङेइ ɲei ना. पियाइ
 ङेउ ɲeu क्रि. पिउनु
 ङेचे ɲetʰe ना. सम्धी
 ङेपो ɲepo ना. सुन्तला
 ङेफु ɲepʰu ना. फूल
 ङो ɲo ना. चमेरो
 ङो १ ɲo ना. पासो, जाल
 च्या tʰja ना. ओदान
 च्या १ tʰja ना. रोमकुप
 च्याइ tʰjai ना. च्यापाइ
 च्याइ १ tʰjai ना. उम्लाइ
 च्याउ tʰjau क्रि. उम्लनु
 च्याखु tʰjakʰu वि. सानो
 च्याङ tʰjaŋ ना. गोहोरो
 च्यानु tʰjanu ना. ओदान

च्यानो tʰiano वि. ओदाने
 च्याफि tʰjapʰi ना. माखा
 च्याबा tʰjaba ना. छाला
 च्याम् tʰjam ??
 च्याम् tʰjam ना. सहारा
 च्याम् १ tʰjam ना. ढ
 च्याम्मा tʰjamma ना. टुहुरो
 च्याँफि tʰjapʰi ना. भिगा,
 लाम्बुटे
 च्यु tʰiu ना. कोसेबाली
 च्यु १ tʰiu ना. मामा
 च्युगु tsjugu ना. अरिङ्गाल
 च्युन् tʰwin ना. सेना
 च्युसा tʰiusa ना. बोडी
 च्युसो tʰiuso ना. मावली
 च्यो tʰjo ना. चटचाङ, चङ्को
 च्यो १ tʰjo ना. बाँस
 च्योन् tʰjon ना. अनुभव
 च्योनो tʰjono वि. बाँसे
 च्योलोङ् tʰjoloŋ ना. औसा

च्वाइ t^swaŋ वि. छिटो
 च्वे t^swe ना. किरो
 चा t^sa ना.यो. नजिक
 चा १ t^sa ना. तरल
 चाइ t^sai ना. पगलाइ
 चाउ t^sau क्रि. पगाल्नु
 चाउ १ t^sau क्रि. च्याप्नु
 चाउ २ t^sau क्रि. ओकल्नु
 चाडमेन्डाला t^saŋmendɔla
 ना. स्वतन्त्र सार्वभौम राष्ट्र
 चाडमेन्डालानो
 t^saŋmendalano वि. राष्ट्रिय
 चाडमेन्डालासो
 t^saŋmendlaso ना.
 राष्ट्रियता
 चाइ t^saŋ वि. स्वतन्त्र
 चाटु t^saʈu ना. मुख
 चाटुनो t^saʈuno वि. मुखाले
 चाबा t^saba ना. सोली
 चाम् t^sam ना. अन्तरिक्ष
 चाम्पुरि t^sampuri ना. चाँप

चामे t^same ना.यो. तिर
 चाराउ t^sarau क्रि. सोध्नु
 चासु t^sasu ना. रक्सी
 चासुनो t^sasuno वि. रक्स्याहा
 चाँ t^sã ना. सामान
 चा, दु t^sa, du विभ. देखि, बाट
 चि t^si ना. स्वाद
 चि १ t^si ना. उपकरण
 चि २ t^si ना. कान
 चि ३ t^si ना. धर्ती
 चि ४ t^si वि. मान्य
 चि ५ t^si ना. ज्योतिषशास्त्र
 चि ६ t^si ना. जमिन
 चिञ् t^si? ना. ब्रह्माण्ड
 चिञ् t^si? ना. तरल
 चिञ्पा t^si?pa ना. डाडु
 चिञ्पि t^si?pi ना. तारा
 चिञ्पिनो t^si?pino वि. तारे
 चिउ t^siu क्रि. खुम्बिनु
 चिउ १ t^siu क्रि. सक्नु

चिइ tʰiŋ ना. कलेजो
 चिइनो tʰiŋno वि. कलेजी
 चिता tʰita ना. जुका
 चिताइनो tʰitaŋno वि.
 सुगन्धित
 चिताति tʰitati ना. जुगेपानी
 चिन्ताड tʰintaŋ ना. सुगन्ध
 चिन्ना tʰinna ना. चित्रा,
 निगाले, बाँसको बुनेको चट्टाई
 चिन्यु tʰinju ना. प्रगति
 चिनो tʰino वि. स्वादिलो
 चिपि tʰipi ना. डम्फु
 चिपि १ tʰipi ना. डमरु
 चिमु tʰimu ना. छहारी
 चिया tʰija ना. जोगी
 चियाँ tʰijǎ ना. जोगी(कनफट्टा
 जोगी)
 चिर tʰir ना. फुपाजु
 चिसि tʰi ना. अचार
 चु tʰu ना. ओठ
 चु १ tʰu ना. अङ्ग

चु २ tʰu ना. गुच्छा
 चु ३ tʰu ना. क्षेत्र
 चुनो tʰuno वि. क्षेत्रीय
 चुस् tʰus ना। एकप्रकारको
 भ्यागुतो
 चुसो tʰuso ना. क्षेत्रपाल
 चुँ tʰũ सं. कि
 चुँ १ tʰũ ना. भण्डार
 चुँ २ tʰũ ना. कोक्रो
 चुँगि tʰugi ना. ठेकी
 चुँनो tʰũno वि. भँडारे
 चे tʰe ना. हुल
 चे १ tʰe ना. धमिरो
 चे २ tʰe ना. अङ्ग
 चे ३ tʰe ना. बास
 चेइ tʰei ना. पिसाइ
 चेउ tʰeu क्रि. पिस्तु
 चेउ १ tʰeu क्रि. ताछ्नु
 चेउ २ tʰeu क्रि. टोक्नु
 चेउसो tʰeuso ना. सिलौटा

चेक्सोनो t^seksono वि. सिलौटे

चेकि t^ski ना. चपरी

चेकुटा t^sekuṭa ना. सङ्केत

चेकुटानो t^sekuṭano वि.
साङ्केतिक

चेदाउ t^sedau क्रि. चिलाउनु

चेनो t^seno वि. भँगेरे

चेरोम t^serom ना. बासस्थान

चेवा t^swa ना. चियो

चें t^sẽ ना. पोको

चें १ t^sẽ ना. भँगेरो

चो t^so ना. भकारी

चो १ t^so ना. सिलिट्म्बुर

चोइ t^soi ना. खुवाइ

चोउ t^sou क्रि. खानु

चोक् t^sok क्रि. खानु

चोइ t^soŋ ना. गालाको हड्डी

चोनो t^sono वि. भकारे

चौ t^sõ ना. राँको

छचाउ t^{sh}ʌt^sau वि. राम्रो

छचाउँ t^{sh}jaũ वि. राम्रो

छचानो t^{sh}jano ना. सिप्रिड

छचाला t^{sh}jala ना. पिसाब

छचालाक्लाउ t^{sh}alaklau क्रि.
पिसाब गर्नु

छचाँगु t^{sh}jägu ना. उधौली
उभौलीमा दोबाटोमा काठ
भुन्ड्याउने कार्य

छयुजु t^{sh}udzu ना. मार्सी धान

छचो t^{sh}jo ना. ताप्के

छचो १ t^{sh}jo ना. चोया

छचौ t^{sh}jõ ना. ताप्के

छा t^{sh}a ना. नरम राँ

छा १ t^{sh}a ना. जलकण

छा २ t^{sh}a ना. बोली

छाइ t^{sh}ai ना. भनाइ

छाउ t^{sh}au क्रि. भन्नु

छाउ १ t^{sh}au क्रि. बढ्नु

छाकि t^{sh}aki ना. भेडा

छाकिनो t^{sh}akino वि. भेडे

छाप t^{sh}ap वि. दानादार

छपा t^{sh}apa ना. पसिना
 छपा १ t^{sh}apa ना. रक्सी
 छापिउ t^{sh}apiu क्रि. जोत्नु
 छापिइ t^{sh}apiṅ ना. काफल
 छापिइनो t^{sh}apiṅno वि.
 काफले
 छापिसो t^{sh}apiso ना. जोताहा
 छापिसो १ t^{sh}apiso ना. हली
 छाब्लि t^{sh}abli वि. रातो
 छार t^{sh}ar ना. गधा
 छार् t^{sh}ar ना. रुघा
 छारिउ t^{sh}ariu क्रि. चर्नु
 छि t^{sh}i ना. घाँस
 छिइनो t^{sh}iṅno वि. फुलुङ्गे
 छिइ t^{sh}iṅ ना. फुर्लुङ
 छिन्ताइ t^{sh}intaṅ ना. दुर्गन्ध
 छिनो t^{sh}ino वि. घाँसे
 छिबिउ t^{sh}ibiu क्रि. उठ्नु
 छिर t^{sh}ir ना. वंश
 छिर्क t^{sh}irka ना. नाति

छिर्कि t^{sh}irki ना. नातिनी
 छिर्कि १ t^{sh}irki ना. छिक्का
 छिसो t^{sh}iso ना. घाँसी
 छिउ t^{sh}iu ना. जाडो
 छु t^{sh}u वि. विपरीत
 छु १ t^{sh}u ना. मासु
 छु २ t^{sh}u ना. अस्थि
 छुउ t^{sh}u क्रि. अहाउनु
 छुजा t^{sh}udza ना. विष
 छुजानो t^{sh}udzano वि.
 बिखालु
 छुदु t^{sh}udu सं. अनि
 छुबाइ t^{sh}ubaṅ ना. कङ्काल
 छे t^{sh}e निपा. नि
 छेउ t^{sh}eu क्रि. सम्भन्नु
 छेक t^{sh}ek ना. मृतात्मा
 छेकुटा t^{sh}ekuṭa ना. काठे
 काउलो
 छेन् t^{sh}en क्रि.वि. अधि
 छेमा t^{sh}ema ना. मानो, कुरुवा

छेर्बा t^{sh}erba ना. भर्को, दिक्क
लागेको स्थिति

ज्या dzja ना. सान

ज्याइ dzjai ना. खुवाइ

ज्याउ dzjau क्रि. खानु

ज्याउ १ dzjau क्रि. सिक्नु

ज्यानो dzjano वि. खन्चुवा

ज्याबे dzjabe ना.यो. सँग,
समेत

ज्याम् dzjam ना. ताँती

ज्यो dzjo ना. रस

ज्योका dzjoka ना. मौरी

ज्योइ dzjoŋ ना. आवश्यक

जा dza क्रि. सुन्नु

जा १ dza वि. खराब

जा २ dza ना. बार

जा ३ dza ना. तन्त्र

जा ४ dza ना. औषधी

जा ५ dza ना. रौं

जाइ dzai ना. सुनाइ

जाउ dzau क्रि. सुन्नु

जाउ १ d^sau क्रि. उड्नु

जाउ २ dzau क्रि. रन्कनु

जाइ dzaŋ ना. आनन्द

जाइ १ dzaŋ ना. तामा

जादिइ dzadi ना. सुताइ

जादिउ dzadiu क्रि. सुत्नु

जादिनो dzadino वि. सुताहा

जानु dzanu ना. कान

जानुगे dzanuge ना. मुन्त्री

जानुटा dzanuṭa ना. जोगी,
कानचिरुवा

जापुउ dzapu क्रि. खोस्नु

जाब् dzab ना. नशा

जाम् dzam वि. नरम

जामु dzamu ना. भाँक्री

जारो dzaro प.स. स्थानबोधक

जासो dzaso ना. श्रोता

जि dzi ना. अण्डा

जि १ dzi वि. स्पष्ट

जि २ dzi ना. वस्तु
 जिअगाल dzi?gal ना. आशिष
 जिउँ dziü क्रि.वि. अम्ह
 जिक्लसिँ dziklasĩ ना. चुकुल
 जिगाल dzigal ना. गजबार,
 आगलो
 जिगि dzigi ना. सालिक
 जिङ dziŋ वि. मधुर
 जिङ् १ dziŋ क्रि.यो. आसपास
 जिङ् २ dziŋ ना. नक्सा
 जिङ्कि dziŋki क्रि.वि. वर, यता
 जिङ्किङ्कि dziŋkidzhiŋki
 क्रि.वि. वरपर, यताउता
 जिङ्गनो dziŋno वि. आसेपासे
 जिङ्गि dziŋi वि. गुलियो
 जिठु dziṭʰu ना. अण्डाकार
 जिना dzina ना. थाहा
 जिनिउ dziniu क्रि. बेच्नु
 जिबि dzibi ना. सुरक्षा
 जिरा dzira ना. सेलरोटी फिक्ने
 काठको सुइरो

जु dzu ना. पोते
 जु १ dzu ना. गिर्जाघर
 जुउ dzu क्रि. खरिनु
 जुकति dzukti ना. जुवा
 जुक् dzuk ना. काँध
 जुक्ति dzukti ना. जुवा(गोरु
 नार्ने जुवा)
 जुङ dzuŋ ना. जोडी
 जुम् dzum ना. इच्छा
 जुर dzur ना. लोकता
 जुर्थो dzurtʰo ना. धोरी
 जे dze ना. फ्याँक् धातु
 जे १ dze विभ. मा
 जे २ dze ना. ज्यान
 जे ३ dze ना. बाजा
 जे ४ dze ना. ज्यान
 जेउ dzeu क्रि. बुम्नु
 जेङ्गि dzeŋi ना. शरीर
 जेङ्गिति dzeŋti ना. पसिना
 जेतेउ dzeteu क्रि. तिर्नु

जेथाइ dzet^haŋ वि. खाली
 जेन् dzen ना. एक हजार
 जेना dzena ना. बालक
 जेना १ dzena ना. केटो
 जेनाजेनि dzenadzeni ना.
 बालबालिका
 जेनाजेनि dzenadzeni ना.
 केटाकेटी
 जेनि dzeni ना. बालिका
 जेनि १ dzeni ना. केटी
 जो dzo ना. चामल
 जो १ dzo ना. राँको
 जो २ dzo ना. आज्ञा
 जोइ dzoɪ ना. हेराइ
 जोउ dzou क्रि. हेर्नु
 जोर्ने dzorne ना. जोर्नी
 शरीरको
 जोँ dzõ ना. चराको गुँड
 भ्याउ dz^hjau क्रि. पाउनु
 भ्याँफि dzhja^hi ना. पखेरो

भ्युइ dzhjuŋ ना. भ्युइ,
 केराको घरी
 भ्यो dzhjo ना. अस्त्र
 भवाँ dzhwã वि.बो. ज्या !
 भा dzha ना. गोली
 भाग् dzhag वि. दुब्लो
 भाइ dzhaŋ ना. उत्तर
 भापिइ dzhapiŋ ना.
 गोलीगाँठो
 भाम dzham ना. शोक
 भाम् dzham ना. भलादमी
 भाम् १ dzham वि. चिल्लो
 भार्ना dzharna ना. तरुनी
 भाल् dzhal ना. निरीक्षण
 भासिउ dzhasiu क्रि. उसिन्नु
 भाँ dzhã ना. सब्जी
 भाँका dzhaka ना. तरकारी
 भि dzhi वि. खोक्रो
 भि १ dzhi ना. महको चाका
 भिकिउ dzhikiu क्रि. खोतल्नु

झिगो dzhigo ना. पिँडालु

झिङ dzhiŋ वि. मोटो

झिङ् dzhiŋ् वि. दूर

झिङ् १ dzhiŋ् वि. छोटो

झिङ्कि dzhiŋki क्रि. वि. पर-
पर, उताउता

झिम् dzhim ना. दुई

झिम्नो dzhimno वि. दुइटा

झिम्नो dzhimro वि. दोस्रो

झियाङ् dzhijaŋ ना. मेवा

झिँ dzhiँ ना.यो. भन्दा

झु dzhu ना. आङ

झु १ dzhu ना. लाज

झुब् dzhub ना. ??

झुबाङ् dzhubaŋ ना. कुर्कुच्चो

झुल्के dzhulke ना. थैली

झे dzhe ना. मुठी

झेँ dzheँ ना. हुक्का

झो dzho ना. तामो

झोउ dzhou क्रि. मिस्नु

झौँ dzhōँ क्रि.वि. सधैं

टचा tja वि. कमलो

टचाग् tjaग् क्रि.वि. कचकच

टा ta ना. मौन भाषा

टा १ ta ना. झिल्ला

टाञ् ta? ना.यो. सम्म

टाउ tau क्रि. तर्नु

टाउ १ tau क्रि. चिर्नु

टाङ taŋ ना. गहना

टाङ् taŋ् ना. कर्तव्य

टाङ्नो taŋno वि. कर्तव्यपरायण

टाङा taŋa ना. काम

टाङासो taŋaso ना. कामदार

टाम् tam ना. लहरे सञ्जी

टाम्सा tamsa ना. घिरौँला

टामु tamu ना. भार, अगेनामाथि
अन्न सुकाउन बनाएको टाँड

टास्ली tašli ना. टाँगो

टाँखु takʰu ना. तमाखु

टाँचि ṭātʰi ना. रातो ऍसेलु

टि ṭ वि. अनिश्चित

टिकाउ ṭikau क्रि. गन्नु

टिकि ṭiki क्रि.वि. कति

टु ṭu ना. दाहा

टु १ ṭu वि. जति

टुअउ ṭuʔu क्रि. बल्नु, बाल्नु

टुचा ṭutʰa ना. बँदेल

टुम् ṭum ना. लहरे फल

टुम्बा ṭumba ना. काँक्रो

टे ṭe वि. पुरानो

टे १ ṭe ना. बोध

टेउ ṭeu क्रि. कुट्नु

टेनि ṭeni ना. अबोध

बालबालिका)भन्टाडभुन्टुड(

टेबल ṭebəl ना. टेबल

टेब् ṭeb ना. अतिरिक्त

टो ṭo क्रि.वि. हिजो

टो १ ṭo ना. स्थल

टोताँगि ṭotagi क्रि.वि.

हिजोअस्ति

टोबा ṭoba ना. न्यानो

टौ ṭō ना.

छतरी,छाता)बाँसबाट
बनाइएको(

टौ १ ṭō ना. दाग

टौ २ ṭō ना. बदाम

टौँडि ṭonji ना. झुसिलकिरा

टौँसा ṭōsa ना. कत्ला

ठइ ṭʰai ना. बनाइ

ठ्याउ ṭʰjau क्रि. साँच्नु

ठाइ ṭʰaŋ ना. अन्त्य

ठाना ṭʰana ना. आनीबानी

ठापु ṭʰapu ना. दाही

ठम्सा t^hamsa ना. पानीको
धारो

ठालोङ् t^halong वि. अचेत

ठाँ t^hã वि. अमिलो

ठाँचि t^hãt^si ना. टमाटर

ठाँङ्ग्यो t^hadzhjo ना. बन्दुक

ठि t^hi ना. अस्त

ठिउ t^hiu क्रि. बन्नु

ठिगि t^higi ना. दाहो

ठु t^hu ना. आकार

ठुअ t^hu? ना. अर्धाङ्गी

ठुअँ t^hu?ũ ना. जार

ठुमा t^huma ना. निराकार

ठुमारि t^humari ना. आकाश

ठुमारिओअ t^humario? ना.
आकाशगंगा

ठुमारितारङ्गा

t^humaritaranga ना.

आकाशखेती

ठुमारिनो t^humarino वि.

आकाशे

ठुमारिपें t^humaripẽ ना.

आकाशवाणी

ठे t^he वि. टर्रो

ठे १ t^he ना. दस्तुर, तौल

ठेचु t^het^su ना. बर्रो

ठें t^hẽ ना. आलुचा

ठोम्बा t^homba ना. घुन

ठोली t^holi वि. तिखो

ड्यु dju ना. फरक

ड्युँ djiũ ना. फरक

डा da ना. हुल

डाकान् dakan ना. जन्ती

डाङ् दाङ ना. बास्ना

डाङ्का दाङ्का ना. अदुवा

डापु दापु ना. दुबो

डास् दास ना. पलेंटी

डास्लि दास्लि ना. काख

डास्लिनो दास्लिनो वि. काखे

डाँ दाँ ना. डोकोको बिट

डि दि ना. पानी

डिस्या दिस्या ना. माछा

डु दु ना. फेद

डु १ दु ना. जलजन्तु

डु २ दु वि. छोटो

डुङ्गि दुङ्गि ना. बल्छी

डुपा दुपा ना. जरा

डु १ दु वि. छोटो

डेउ देउ क्रि. पिस्नु

डे देउ क्रि. पिस्नु

डें दें ना. अङ्कुसे

डो दो वि. साह्रो

डोकोरा दोकोरा ना. मुढो

डोकोरानो दोकोरानो वि. मुढे

डोला दोला ना. झोलुङ्गो

डौँ दौँ ना. तकिया

डौँ १ दौँ वि. न्यून

डौँसा दौँसा ना. झिल्का

डौँसानो दौँसानो वि. झिल्के

ढ्याउ ढ्ह्याउ क्रि. सुक्नु

ढ्याउ १ ढ्ह्याउ क्रि. फुल्नु

ढ्यानो ढ्ह्यानो वि.

चेप्टे, थेप्चे

ढ्याँ ढ्ह्याँ वि. चेप्टो, थेप्चो

ढा ढा ना. प्रतीक

ढा १ ḍʰa ना.यो. नजिक
 ढाकान ḍʰakan ना. परेवा
 ढिस्स्या ḍʰisja ना. मकल
 ढुङ् ḍʰuŋ ना. धर्सा
 ढुङ्गि ḍʰuŋgi ना. चिचिन्डो
 ढुच् ḍʰutʰ ना. मसिनो किरा
 ढुच्उ ḍʰutʰu ना.
 चिल्सा, चिलेँसो
 ढुलि ḍʰuli ना. दमाई
 ढोइ ḍʰoi ना. रङ्गाइ
 ढोउ ḍʰou क्रि. रङ्गाउनु
 ढोकोरा ḍʰokora ना. रंग
 ढोली ḍʰoli ना. दमाई
 त्वान twan वि. छोटो
 त्वि twi ना. ठिक
 ता ta ना. उपज
 ता १ ta ना. भक्ति

ता २ ta ना. साथ
 ता ३ ta ना. भारी, भार
 ता ४ ta ना. पहिरन
 ता ५ ta वि. कृत्रिम
 ता ६ ta ना. धर्सो
 ताअ् taʔ ना. पात
 ताअ्का taʔka ना. टपरी
 ताइ tai ना. डोको
 ताइसि taisi ना. पूजा
 ताइसिनो taisino वि. पूज्य
 ताइसिसो taisiso ना. पुजारी
 ताउ tau क्रि. खन्नु
 ताकाइ takai ना. बनाइ
 ताकाउ takau क्रि. बनाउनु
 ताकाउ १ takaf क्रि. पाल्नु
 ताकु taku ना. जोडी
 ताखासिउ takʰrasiu क्रि.
 चढाउनु
 ताखारोउ takʰarou क्रि.
 सिकाउनु

ताखिउ tak^hiu क्रि. ल्याउनु

ताखिउ १ tak^hiu क्रि. खन्याउनु

ताखेउ tak^heu क्रि. अड्काउनु

ताग् tag ना. दूरी

तागा taga ना. गुफा

ताडबाजा taŋbadza ना.
इच्छा

ताइ taŋ ना. गन्ध

ताइ १ taŋ ना. उब्जनी

ताइरा taŋra ना. खेती

ताच्चुँ tat^ɟjũ ना. उपियाँ

ताजि tadzi वि. मोटो

ताजुउ tajuu क्रि. डढाउनु

ताथोउ tat^hou क्रि. रुझाउनु

तादौउ tadou क्रि. देखाउनु

तान् tan ना. चुरा

तानु tanu ना. निन्द्रा

तानुक tanuk क्रि. निदाउनु

तापाइ tapai ना. चढाइ

तापाउ tapau क्रि. बजाउनु

तापाउ tap^hau क्रि. बजाउनु

ताफिउ tap^hiu क्रि. झुन्डाउनु

ताबु tabu ना. डोको

ताम् tam ना. स्वर

ताम्का tamka ना. गीत

ताम्याउ tamjau क्रि. ओढाउनु

तामा tama ना. पोखरी

ताराउ tarau क्रि. घोचाउनु

तारिउ tariu क्रि. झार्नु

तारु taru वि. चोखो

ताला tala ना. चन्द्रमा

तालु talu ना. दिन

तासापिउ tasapiu क्रि.
हल्लाउनु

तासिइ tasii ना. माराइ

तासिउ tasiu क्रि. मार्नु

तासितासि tasitasi वि.
मारामार

ताँ tã ना. गोता

ताँ १ tã ना. सन्देश, खबर

ताँगि tagi क्रि.वि. अस्ति

ताँता tãta ना. उन्यु

ति ti ना. पानी

ति १ ti ना. साधन

तिकिउ tikiu क्रि. लैजानु

तिखो tikho ना. कुवा

तिङ तिङ ना. वर्ण

तिङ १ तिङ ना. तिथिमिति

तिङ् तिङ ना. वर्ण

तिङ्ग तिङ्ग ना. वाक्य

तिचा tit^{sa} ना. पिँजडा

तिजा tidza ना. तिर्खा

तिजाउ tidzau क्रि. तिर्खाउनु

तिजारो tidzaro ना. पँधेरो

तिजारोसो tidzaroso ना.

पँधेर्नी

तिता tita ना. मूल)पानीको
मूल(

तिथारि tit^hari ना. किथर्ना

तिनो tino वि. पन्यालो

तिफि tip^{hi} वि. काँचो

तिम् tim ना. आम्दानी

तिम् १ tim ना. उब्जनी

तिम्राँ timrã ना. गुहेली

तिम्रो timro ना. खेत

तिम्रोसो timroso ना. खेताला

तिर् tir वि. सिधा

तिर्कि tirki ना. तल

तिर्मा tirma वि. बाङ्गो

तिरि tiri ना. वर्षात

तिरिसा tirisa ना. रुख

तिसा tisa ना. छहारी

तिसानो tisanो वि. छहारीदार

तिँ tĩ ना. जीवजन्तु

तिँ tĩ ना. दन्तपङ्क्ति

तिँ १ tĩ ना. चिज

तिँ २ tĩ ना. जीवजन्तु

तिँचा tĩt^sa ना. बाछो

तिँचे tĩt^se ना. बगाल

तिँचे १ tĩt^se ना. गिजा

तु tu वि. तातो

तु १ tu ना. मात्रा

तुअ तु? वि. अधकल्यो

तुइ tui ना. पुराइ

तुउ tuu क्रि. पुर्नु

तुउ १ tuu क्रि. पुर्नु

तुइ tun ना. अछुत

तुन् tun ना. दर्जन

तुपो tupo ना. जुवा

तुमि tumi ना. डालो

तुर् tur वि. सफा

ते te ना. शुक्र

ते १ te ना. क्षेत्र

तेउ teu क्रि. बाँड्नु

तेजा tedza ना. शुक्रबार

तो to ना. अर्थुङ्गो

तो १ to ना. जीवात्मा

तो २ to ना. असर्फी

तो ३ to ना. उद्धार

तो ४ to ना. ससुरो

तोअ to? वि. भिन्न

तोअकि to?ki ना. यो. बाहेक

तोउ tou क्रि. आउनु

तोङचुङ् tonɕʰuŋ ना.

गतिविधि

तोङ् toŋ वि. जस्तो

तोजा todza ना. मह

तोजो todzo ना. भुङ्को

)माटोको सानो भाँडो(

तोना tona ना. दया

तोफाङ् tophʌŋ ना. हत्केलो

तोर tor ना. रालो

तोरजे tordze ना. घण्ट

तोरो toro ना. कागुनी,

एकप्रकारको अन्न

तोसिउ tosiu क्रि. गाउनु

तौं tō ना. डोली

तौरा tōra ना. एकप्रकारको

लेकाली अन्न

थ्याक्लु tʰjaklu ना. गडेउलो

था tʰa ना. भोक

था १ tʰa ना. बारग्री

था २ tʰa ना. जरो

था ३ tʰa ना. पाखो

थाइसि tʰaisi ना. खल

थाइसि १ tʰaisi ना. छपनी

थाउ tʰau क्रि. भोकाउनु

थाउ १ tʰau क्रि. पस्नु

थाक्रा tʰakra ना. भेट्नु

थाङ् tʰaŋ वि. उकालो

थाना tʰana ना. पाठो, पाठा

थानि tʰani ना. पाठी

थामा tʰama वि. हलुङ्गो

थार्जि tʰardzi वि. गह्रौँ

थार्नि tʰarni ना. ठेको

थासो tʰaso ना. ग्रहदशा

थाँता t^hāta ना. खोपा

थि t^hi वि. चकमन्न

थिङ् t^hi ना. फसाङ्

थिउ t^hiu क्रि. फसाउनु

थिकिउ t^hikiu ना. माछा मार्ने
जाल

थिकिउसो t^hikiuso ना.
जालहारी

थिकिउँ t^hikiū ना. जाल

थिङ् t^hin ना. घुँडा

थिङ् १ t^hin ना. शिखर

थिङ्गाल t^hingal ना. दुराको
एक थर

थिङ्गो t^higno वि. घुँडे

थिजा t^hidza ना. रात

थिमगाना t^himgana ना. एक
सय

थिम् t^him ना. दश

थिँउ t^hiu क्रि. पकाउनु

थिँचे t^hit^se ना. तसला

थु t^hu ना. दिमाग

थु १ t^hu ना. खोर्सानी

थुएङ् t^hueŋ ना. सज्जन

थुतिउ t^hutiu क्रि. छान्नु

थुनो t^huno ना. खोर्साने

थुम्बा t^humba ना. काकाकुल

थुमा t^huma ना. पागल

थुमानो t^humano ना.
पागलपन

थुर t^hur ना. वनस्पति

थु १ t^hu ना. खोर्सानी

थे t^he ना. दान

थे १ t^he ना. अनिश्चित

थेउ t^{heu} क्रि. हाँस्नु

थेचा t^{het^sa} क्रि.वि. कहाँ

थेनो t^{heno} वि. दानी

थो t^{ho} ना. प्राणी

थो १ t^{ho} ना. पाखुरा

थोउ t^{hou} क्रि. पल्टनु

थोउ १ t^{hou} क्रि. रुड़नु, भिज्नु

थोउ २ t^{hou} क्रि. बाट्नु

थोनो t^{hono} क्रि.वि. आज

थोम् t^{hom} ना. बल

थोम्नो t^{homno} ना.

बलियोबाङ्गो

थोम्सो t^{homso} वि. बलियो

दयोङ् dɔjɔŋ वि.

तरकारीजन्य

दयोङ्ना dɔɔŋna ना. भन्टा

दा da ना. प्राणी

दा १ da ना. आवाज

दा २ da ना. आकुल

दा ३ da ना. विश्वास

दाइ dai ना. कटाइ

दाइति daiti ना. औँसी

दाउ dau क्रि. काट्नु

दाउ १ dau क्रि. लेख्नु

दाउ २ dau क्रि. खन्नु

दाकु daku उप. बे

दाकुसिम्चानो dakusimt^aano

वि. बेइमान

दाखा dak^ha वि. अतीत, उहिले

दागा daga क्रि. वि. अब

दाङ् daŋ ना. झगडा

दाडि da>i ना. स्वर

दाचिउ dat^{siu} क्रि. दिनु

दाचिउ १ dat^siu क्रि. लिनु

दाद् dad ना. इमान

दानि dani ना. आकुलव्याकुल

दानिस्स्यो danissjo वि.बो. कठै

दानो dano वि. लेख्य

दानो १ dano वि. लेखनीय

दाबा daba क्रि.वि. अहिले

दाम् dam वि. रुखो

दाम्था damt^ha ना. खोरिया

दामा dama ना. राँबो

दार् dar ना. रेसम

दाखु dark^hu ना. रिठ्ठा

दाराउ darau क्रि. काप्नु

दारु daru ना. धोको

दाल् dal ना. चुपचाप

दाले dale ना. छेत्री/क्षेत्री

दासो daso ना. लेख,लेखाइ

दि di वि. सङ्लो

दि १ di ना. पालुङ्गो

दिउ diu क्रि. गुम्नु

दिउ १ diu क्रि. दौडनु

दिख dik^h ना. सन्तान

दिचाँ dit^sa ना. नोकसान

दिम्सि simsi ना. टौवा

दिस्स्या dissja ना. माछा

दिस्स्यार् disjar क्रि. वि.

अकस्मात्

दिँ dī ना. भ्रूण

दिँचे dīt^se ना. पाठेघर

दु du ना. नसा

दु १ du विभ. बाट

दु २ du ना. टुक्रा

दुम् du? ना. चिल्लो

दुउ duu क्रि. जोड्नु

दुउ १ du क्रि. मोटाउनु

दुगु dugu ना. एक किसिमको
पिँडालु

दुच् dut^s ना. ??

दुच्छु dutstshu ना. बोसो

दुचि dut^{si} ना. कुहिनो

दुचि १ dut^{si} ना. माकुरो

दुचिँ dut^{si} ना. माकुरो

दुजा dudza ना. विष

दुत् dut वि. सेतो

दुद् dud ना. जनावर, पशु

दुनाउ dunau क्रि. नाच्नु

दुमा duma ना. घिउ

दे de सं. अनि

देइ dei ना. सोधाइ

देउ deu क्रि. सोध्नु

देछेउ det^{sh}eu क्रि. उभिनु

दो do वि. हिंस्रक

दो १ do ना. हितचित

दो २ do ना. ध्वजा

दो ३ do ना. टुँडो

दो ४ do ना. तुलना

दोउ dou क्रि. पस्कनु

दोजा doja ना. थाल

दोजाँ dodza ना. बाघ

दोम dom ना. सल्लाह

दोम् dom ना. चट्टान

दोमा doma ना. घिउकुमारी

दोमाइ domaj ना. पहाड

दौउ dōu क्रि. देख्नु

दयाकलु djaklu ना. बिक्रो

धा d^ha ना. हाब्रो

धा १ d^ha ना. फोका

धा २ d^ha ना. अर्पण

धाइसि d^haisi ना. उल्लु

धाक्रा d^hakra ना. फट्याङ्ग्रा

धाप्रे d^hapre ना. बाकलो रोटी

धामा d^hama ना. भरे

धामि d^hami ना. यो. पछाडि

धासो d^haso ना. गाँजा

धाँइ d^hāi ना. फेरो

धिअचाइ d^hiʔt^sai ना. उडाइ

धिअचाउ d^hiʔt^sau क्रि. उड्नु

धिइ d^hii ना. सकाइ

धिउ d^hiu क्रि. सक्नु

धिदेपरि d^hidepəri ना.

गर्भवती

धिम् d^him वि. घोष्टो

धिसा d^hisa ना. दहि

धुम्बा d^humba ना. मर्चा

धुमा d^huma ना. ब्वाँसो

धे d^he ना. पतेरो किरा

धें d^hẽ ना. पोको

न्नि ni प.स. अरी)जस्तै: यस-
अरी =यसरी(

न्या nja ना. मांसपेशी

न्याउ njau क्रि. चम्कनु

न्याउ १ njau क्रि. बिलाउनु

न्याक njak ना. किर्नो

न्याकु njaku ना. गरुड

न्यापाउ njapau क्रि. कमाउनु

न्ये nje ना. नातासम्बन्ध

न्योन् njon ना. दुःख

न्योल njol ना. राल/न्याल

न्हया n^hja ना. स्थल जन्तु

न्हयाङ् n^hjan ना. स्वभाव

न्हा n^ha ना. पिप

न्हाक्बु n^hakbu ना. फलेक

न्हाङ् n^han ना. पश्चभाग

न्हानु n^hanu ना. गाँड

न्हाम्पि na^hmpi ना. महत्त्व

न्हारा n^hara ना. रन्को

न्हारो n^haro क्रि.वि. अगाडि

न्हारो १ nharo क्रि.वि. अगाडि

न्हारोचामे n^harot^same

क्रि.वि. अधिलितर

न्हि n^hi ना. साग

न्हे n^he वि. चिसो

न्हो n^ho ना. आनन्द

न्होइ n^hoi ना. हिराई

न्होउ n^hou क्रि. हिराउनु

न्होग्या n^hogja ना.

सिङ्कखुरवाला

ना na ना. थोपा

ना १ na ना. दृष्टि

ना २ na ना. समय

ना ३ na ना. जानकारी

ना ४ na सर्व.

तँ,तिमी,तपाईँ,हजुर

ना ५ na ना. डोरो

ना ६ na वि. पहुँलो

ना ७ na ना. खुलदुली

नाइसु naisu ना. पानी अमला

नाइँचो nait^so ना. तारा

नाउ nau क्रि. पछारिनु

नाउ १ nau क्रि. सिउरनु, राख्नु

नाउ २ nau क्रि. सर्नु

नाउ ३ nau क्रि. लेख्नु

नाक् nak ना. कन्या

नाक्यु naktsu ना. कुकुर

नाक्यु nakju ना. कुकुर

नाकारु nakaru ना. कुखुरो

नाकि naki ना. चक्कु

नाकु naku ना. सामान्य धर्को

नाकुलि nakuli ना. भूकम्प

नाजा nadza ना. दुध

नाद् nad ना. बिरामी

नान् nan ना. दक्षिण

नानु nanu ना. ढाकी, ढकिया

नाने nane ना. थैलो

नाबाउ nabau क्रि. फर्कनु

नाम् nam ना. एक

नाम् १ nam वि. आवश्यक

नाम्का namka ना. एक
संख्या

नाम्कानो namkano वि.
एकलो

नाम्नो namno वि. एकलो

नाम्लो namlo वि. एकलो

नाम्लो १ namlo ना. दुध

नामि nami सं. भने

नार nar ना. शिव

नाखु narkhu ना. शिवजी

नारा nara ना. बाहुन

नारे nare ना. कोदो

नालो nalo ना. सुन

नास् nas ना. हुस्सु

नास् १ nas क्रि. वि. पछाडि

नास्कु nasku ना. कुहिरो

नाह् na^h ना. जमिन

नाहम्जा na^hmdza ना. फर्सी

नाह्रा na^hra ना. शङ्का

नाँन nān वि. खराब

नि ni ना. आदर

नि १ ni ना. कोण

नि २ ni ना. थोपो

नि ३ ni विभ. को

नि ४ ni ना. अंश कन्या

निइ ni ना. छायाँ

निउ niu क्रि. थाल्नु

निकाउ nikau क्रि. बोल्नु

निखा nik^ha ना. वनबिरालो

निजो nidzo ना. सदादेश

निदि nidi ना. फलफूल

निफि nip^hi ना. ओड)एक
किसिमको जङ्गली जन्तु(

निभा nib^ha ना. पुतली

निभाला nib^hala ना. बिहान

निम्सि nimsi ना. तगारो

निर nir ना. छाला

निर्सो nirso ना. नारा

निरि niri ना. लिखा

निसि nisi ना. पिँढी

निसो niso ना. गाउँ

नु nu ना. नाक

नु १ nu ना. अङ्ग

नु २ nu वि. लामो

नुअ् nu? ना. श्वासनली

नुअ्धारा nu?^dhara ना. घोक्रो

नुउ nu क्रि. अग्लिनु

नुकु nuku क्रि.वि. आघौँ

नुछया nut^{sh}Λja वि. लरक्क

नुजा nudza ना. तेल

नुजु nudzu वि. अन्य

नुब् nub ना. पश्चिम

नुम् num ना. नौ

नुरि nuri ना. हाड

नुलि nuli ना. नोकर

ने ne ना. उदय

नेइ nei ना. उदाइ

नेउ neu क्रि. उदाउनु

नेउ १ neu क्रि. टिप्नु

नेखु nek^hu ना. डुङ्गा

नेस् nes ना. सत्य

नेसा nesa ना. दिउँसो

नो no ना. समय

नो १ no ना. धनु

नोइ noi ना. राजा

नोउ nou क्रि. फुट्नु

नोको noko ना. असिना

नोचे not^e ना. ताँदो

नोब् nob ना. अग्लो

नोमा noma ना. दाइ

नोर् nor ना. राजा

नोर्क norke ना. ठकुरी

प्याङ् pjaŋ क्रि.वि. बिस्तारै

प्युसा piusa ना. पुतली

प्युँगु piũgu ना. ब्वाँसो

प्यो pjo ना. धरक

प्योअ् pjoʔ ना. थुप्रो

प्योअ्धा pjoʔd^ha ना.

जटङ्गी)आगोको ज्वाला(

प्योइ pjoin ना. थकाइ

प्योउ pjou क्रि. थाक्नु

प्रामु pramu ना. टिमुर

प्रो pro ना. बिजुली)आकाशमा
चम्केको(

प्रो १ pro ना. पिठो

प्रोमु promu ना. टिमुर

पा pa ना. गड

पा १ pa ना. मङ्गल

पा २ pa ना. मर्यादा

पा ३ pa ना.यो. निकट

पा ४ pa ना. पहरो

पा ५ pa ना. ज्यान

पा ६ pa ना. नातासम्बन्ध

पा ७ pa ना. वजन

पा ८ pa ना. पन्छी

पाइमा paima ना. अर्ती

पाइलु pailu ना. अपराध

पाउ pau क्रि. राख्नु

पाउ १ pau क्रि. निस्कनु

पाउ २ pau क्रि. खत्तिनु

पाउ ३ pau क्रि. अल्मलिनु

पाउ ४ pau क्रि. बज्नु

पाउ ५ pau क्रि. पस्कनु

पाउँ paũ क्रि.वि. भोलि

पाचे pat^e ना. दुराको एक थर

पाजा padza ना. मङ्गलबार

पाजि paadzi वि. हलुङ्गो

पाताउ patau क्रि. ल्याउनु

पाते pate ना. गुन्द्रुक

पाना pana ना. नाति

पानि pani ना. नातिनी

पापाउ papau ना. बुन्नु

पामाइ pamai ना. कोल

पामिउ pamiu क्रि. मान्नु

पार् par ना. बन्द

पारा para ना. तुलो,तराजु

पारु paru ना. नाच

पारुक्यु parukju ना. नाचघर

पालोउ palou ना. अर्थौ

पासि pasi ना. ढुङ्गो

पाँपारा pãpara ना.

तरुनी)रोधीघरको भाषा(

पाँला pãla ना. ँँसेलु

पि pi ना. रोटी

पि १ pi ना. विष

पि २ pi ना. आसन

पि ३ pi ना. ध्यान

पि ४ pi वि. उल्टो

पि ५ pi वि. सदृश्य

पिअ pi? वि. सप्लेटो

पिकु piku ना. बतास

पिगि pigi ना. देब्रे

पिङ् पिङ् ना. गाँठो

पिङ् १ पिङ् वि. तितो

पिङ्ग्यो pingjo ना.

मधुस)सन्दुक(

पिना pina वि. ठन्डा

पिनिजु pinidzu ना. नेभारो

पिम् pim ना. चार

पिमजा pimdza ना. सिउँडी

पिलिङ् piliङ् ना. खजुरो

पिसि pisi ना. गुन्द्री

पिँ piँ ना. कण्ठ

पिँ १ pĩ ना. छचल्को

पु pu ना. छाला

पु १ pu वि. स्वच्छ

पु २ pu ना. दलहन अन्न

पुइ pui ना. कपास

पुइँ puĩ ना. दुराको एक थर

पुजा pudza ना. काँडो

पुलु pulu ना. दाल

पुलु १ pulu ना. बिउ

पे pe ना. विश्राम

पे १ pe ना. बोली

पे २ pe ना. आड

पेटो peṭo ना. चौतारो

पें pẽ ना. भेट

पें १ pẽ ना. बोली

पेंइ pẽi ना. बोलाइ

पेंउ pẽu ना. बोल्नु

पेंजि pẽdzi ना. चिउरी

पो po क्रि. छन्, छ

पोउ pou क्रि. फैलनु

पोउना pouna क्रि. थियो

पोउना pouna क्रि. थियो

पोउँ poũ ना. गर्दन

पोडा poḍa ना. चुल्हो

पोदिउ podiu क्रि. लोभिनु

पोना pona ना. लहरो

पोर por ना. पिँध, चाक,
नितम्ब

पोर १ por ना. खटिरा

पोरा pora ना. डमरु

पोरे pore ना. कुम्लो

पौँ põ ना. खर, बाबियो

फ्याग् p^hjag ना. निष्कर्ष

फ्युग p^hiug ना. धनी

फ्योम p^hjom वि. अमिलो

फ्योम्मा p^hjomma ना. ठोढ़ने

फ्रेउ p^hreu क्रि. अंशबन्डा गर्नु

फ्रें p^hrē ना. नाठो, परपुरुष

फाइ p^hai ना. सुनाइ

फाइलु p^hailu ना. फुल

फाईसो p^haĩso ना.

चौकी)चोखो ठाउँ

फाउ p^hau क्रि. सुन्नु

फाउ १ p^hau क्रि. उधानु

फाकाउ p^hakau क्रि. धपाउनु

फाइ p^han ना. अग्र भाग

फाइफा p^hanp^ha ना. विधि

फाचिन् p^hat^sin ना. उच्चारण

फान् p^han ना. खाना

फान् १ p^han ना. थाल

फाम् p^ham वि. अत्यन्तै राम्रो

फार् p^har ना. किरिया

फासु p^hasu ना. लँगौटी

फासो p^haso ना. श्रोता

फि p^hi विभ. ले

फि १ p^hi ना. जन्म

फिइ p^hi ना. जन्माइ

फिइ १ p^hi ना. चटाइ

फिउ p^hiu क्रि. जन्मनु

फिउ १ p^hiu क्रि. चाट्नु

फिकु p^hiku ना. पछिल्लो
भाग,चाक

फिचि p^hit^si ना. ठोक्रो
)धनुवाण बोक्ने भाँडो(

फिजु p^hidzu ना. ढोका

फिजो p^{hi}dzo ना. टुपी

फिपि p^{hi}pi ना. बोक्रा

फिमजा p^{hi}mdza ना.
आँखीभुङ्ग

फिम्रा p^{hi}mra ना. छाती

फिँ p^{hi} ना. लसुन

फु p^{hu} ना. दिशा

फु १ p^{hu} ना. थुङ्गा

फुङ् p^{hu}ng ना. बफाउने
माटाको भाँडो

फुचि p^{hu}t^{si} ना. सौभाग्य

फुजिउ p^{hu}dziu क्रि. भक्तिनु

फुर p^{hu}r ना. नङ

फुर्मा p^{hu}urma ना. किला, वस्तु
बाँध्ने सामान

फुँजि p^{hu}üdzi ना. टाट्नो

फे p^{he} ना. अंश

फेना p^ena ना. चल्ला

फें p^{hẽ} ना. खबटो

फोचु p^{ho}t^u ना. सिउर

फोत् p^{ho}t ना. फूलैफूलको
समूह

फोताङ् p^{ho}taŋ ना. बगैँचा

फोर्के p^{ho}rke ना. सहकार्य

बस्या b^{as}ja ना. केटो

बस्याबुसि b^{as}jabusi ना.
केटाकेटी

ब्याङ् bjaŋ ना. उत्तर

ब्याँचे bjät^{se} ना. उखान

ब्योअ् bjo[?] वि. तरल

ब्योअ्धा bjo[?]d^{ha} ना. फिँज

ब्रे bre ना. अन्नको दाना

ब्रें brẽ ना. पाहुना

ब्रो bro ना. मान्छे

ब्लो blo ना. आशा

बा ba ना. सवारी साधन

बा १ ba ना. धराप

बा २ ba ना. अग्रज, अगुवा

बा ३ ba ना. ढडनासो

बाउ bau क्रि. जान्नु

बाङ् ban ना. हाड

बाङ् १ ban ना. देह

बाङ् २ nan ना. पिन्जरा

बाङ् ३ ban ना. काग

बाझोन् badzhon ना. बारी

बानि bani ना. फुपू

बाब् bab ना. कपडा

बार bar ना. पहरा

बार् bar वि. ??

बार्धान् bard^han ना.

बारी, खेतीयोग्य जमिन

बार्धान् १ bard^han ना. बारी

बार्सिङ barsin ना. छहरो

बारा bara ना. लौरो

बारागाउ baragau ना. छाँडा

बाराम् baram ना. पुरुष

बासि basi ना. घोडा

बा १ ba ना. धराप

बाँजि badzi सर्व. कुन

बाँला bāla ना.

झिँगौरी) काँक्रामा बस्ने किराँ

बि bi ना. फिर्ता हुने समय

बिइ bi ना. मगाइ

बिउ biu क्रि. माग्नु

बिउ १ biu क्रि. फसाउनु

बिगि bigi ना. डाहिनी

बिजु bidzu ना. तिल

बिन bin वि. कालो

बिन्था bint^ha वि. सेतो, गोरो

बिनिजु binidzu ना. पुदिना

बिनिजो binidzo ना.

बिदाइको नमस्कार

बिनो bino वि. मगन्ते

बिबिउ bibiu क्रि. काट्नु

बिम् bim ना. जिन्सी

बिम्चा bimt^sa ना. हाड

बु bu ना. च्यापु

बु १ bu ना. परिवार

बुकु buku ना. भ्यागुता

बुङ buŋ ना. काठ

बुङ्जरि buŋgari ना. ठेकी

बुङ्जा buŋja ना. ठड्याएको
काठ

बुङ्जा १ buŋja ना. खम्बा

बुजुदो budzudo ना. चिउँडो

बुम् bum ना.

डाँडा, थुम्को, डिस्को

बुम्दि bumdi ना. न्याउरी

मुसा

बुर्लुङ burluŋ ना. हुल्लो

बुलुङ buluŋ ना. लोहोरो

बुसि busi ना. केटी

बेका beka ना. श्रीमान्

बेन् ben ना. झाडापखाला

बेना bena ना. काँडो

बेनि beni ना. श्रीमती

बो bo ना. शिर

बो १ bo वि. सुन्दर

बो २ bo ना. भोट

बोअ् bo[?] ना. तीर

बोका boka ना. जन्तर

बोचु bot^su ना. सिउर

बोदिउ bodiu क्रि. फैलनु

बोना bona ना. मृग

बोनो bono वि. भोटको,
भोटसम्बन्धी

बोमो bomo ना. इबी

बोसो boso ना. भोटे

बोंगा böga ना. भइखालो

भ्याँच b^hjat^s ना. धार

भ्याँचे b^hjat^se ना. बन्चरो

भ्याँचेनो b^hjat^seno वि.
बन्चरे

भयोम्ना b^hjomna ना. कुवा

भाँचा b^hāt^sa ना. काँगियो

भेउ b^hreu ना. आँखलो

भो b^hro ना. गोठ,कटेरो

भा b^ha ना. गुँरास

भाइँ b^haĩ क्रि.वि. प्रायः

भाका b^haka ना. भात

भाकानो b^hakano वि. भाते

भाखाउ b^hak^hau क्रि. रुच्नु

भागु b^hagu ना. गुँरासघारी

भाजि b^hajdzi वि. राम्रो

भार् b^har वि. चौपाया

भासि b^hasi ना. रन्को

भासि १ b^hasi ना. औँठी

भा २ b^ha ना. उसिनेको अन्न

भिउ b^hiu क्रि. काढ्नु

भिचि b^hit^si ना. घुयँत्रो

भिदाउ b^hidau क्रि. लाग्नु

भिमना. b^him ना. नगद

भिम b^him ना. नगद

भिमिइ b^himi ना. चढाइ

भिमिउ b^himiu क्रि. चढ्नु

भु b^hu ना. कुरा

भुम्दि b^humdi ना. तकिया

भे b^he ना. पाद

भो b^ho ना. समय

भोउ b^hou क्रि. धुनु

महे m^he ना. जाँड

म्याइ mjai ना. थुनाइ

म्याउ mjau क्रि. थुन्नु

म्याउ १ mjau क्रि. खट्नु

म्याउ २ mjau क्रि. ओढ्नु

म्याकु mjaku ना.

दाडिम,दारिम

म्यानि mjani ना. खोल

म्युर mjur वि. छिटो,फुर्तिलो

म्लौं mlō ना. कल्चौँडो

म्ह m^ha ना. बाफ

म्हग्रिनि m^hgrini वि.

अमिल्दो

म्हया m^hja ना. वायु, जीव

म्हा m^ha ना. नसादार वस्तु

म्हाअ् m^ha? ना. बलि

म्हाअ्धा m^ha?d^ha ना.

अचानो

म्हाइ m^hai ना. अम्बा

म्हाउ m^hau क्रि. अट्नु

म्हाका m^haka ना. डबको

म्हाकु m^haku ना. पाहा

म्हान् m^han ना. मुर्दा

म्हान्के m^hanke ना. चिहान,

चिहान भएको ठाउँ

म्हि m^hi क्रि. पर्खाइ

म्हिट m^{hiu} क्रि. पर्खनु

म्हिका m^{hika} वि. सबै

म्हिकिइ m^{hiki} ना. खेलाइ

म्हिकिउ m^{hikiu} क्रि. खेल्नु

म्हिकिया m^{hikit^sa} ना. बाँसुरी

म्हिकिसो m^{hikiso} ना. खेल

म्हिटौ m^{hiṭau} क्रि. चाहिनु

म्हे m^{he} ना. आँत

म्हेन m^{hen} ना. सिमाना

म्हेनडाला m^{hendala} ना.

जमिन

म्हेसा m^{hesa} ना. छिरी

म्हो m^{ho} ना. मलामी

म्हो m^{ho} ना. नाकको पर्दा

मा ma ना. उन

मा १ ma ना. छाप

मा २ ma ना. यो. विना

मा ३ ma ना. जलाशय

मा ४ ma ना. प्राणी

मा ५ ma ना. ठगवृत्ति

माअ्धा ma^dha ना. बुद्ध

माइ mai ना. भैँसी

माइखु maik^{hu} ना. आमा

माउ mau क्रि. चिन्नु

माउँको maũko क्रि. वि. माथि

माओ mao ना. ऊनी धागो

माओस् maos वि. बेठिक

माका maka ना. स्याल

माका १ maka ना. डबका

माकारु makaru ना. मकै

माकि maki ना. टाउको

माकि १ maki ना. कलह

माकु maku वि. अचल

माकु १ maku वि. अँध्यारो

माकुलि makuli ना. इन्द्रेणी

माकुँ makũ ना. पैँचो

माखिउ mak^{hiu} क्रि. भरिनु

मादु madu मालिङ्गोको टुसा

माधा mad^{ha} ना. मुटु

माधो mad^{ho} ना. पैताला

मान् man वि. पुरा, भरी

मान्के manke वि. सस्तो

मानेस् manes ना. असत्य

माप्नो mapno ना. खेताला

माफु map^{hu} ना. खरानी

मामा mama वि. निर्जन

मामि mami ना. धाम

मामिउ mamiu क्रि. माग्नु

मामु mamu ना. संवेदनाहीन

मार mar वि. छ खुट्टे

जनवार, षट्पाया

मार्छा mart^{sha} ना. उपेक्षा

मार्थो mart^{ho} ना. कमिला

मारि mari ना. आकारवाला
वस्तु

मालो malo ना. मुला

मासि masi ना. अनुहार

मासि १ masi ना. जुनेकला
मकै

मा. ma ना. नसादार वस्तु

माँल māl ना. ओच्छ्यान

मि mi ना. आगो

मि १ mi ना. आँखा

मिउ miu क्रि. लाग्नु

मिउँ miũ ना. बारग्रा

मिक्लि mikli ना. आँसु

मिका mika वि. सबै

मिकि miki क्रि. छैन

मिकिउ mikiu क्रि. खेल्नु

मिकिचा mikit^a ना. बाँसुरी

मिक्हे mik^hre ना. आगोले

पोलेको टाटो

मिखा mik^ha ना. पाडो

मिखा १ mik^ha ना. उज्यालो

मिखाँ mik^hă ना. सियो

मिखि mik^hi ना. पाडी

मिङखुर miŋk^hur ना. अगुल्टो

मिचे mit^e ना. बाहिर

मिछा mit^ha ना. आँखिभौँ

मिटालो miṭalo ना. जुनकिरी

मिदाउ midau क्रि. लाग्नु

मिमादौ mimadō वि. अन्धो

मिर्गि mirgi ना. साहु

मिलाउँथो milaūt^ho ना.

लोचनमार्ग

मिसा misa ना. जोई, स्वास्नी

मिसो miso ना. अगुल्टो

मु mu वि. ठोस

मु १ mu ना. परम्परा

मुजा mudza ना. केरा

मुदि mudi ना. लक्ष्य

मुन् mun ना. अण्डाकार

मुन्चि muntⁱ वि. थोरै

मुस् mus प.स. मु

मुस्ताङनो mustaŋno वि.

सुगन्धित

मुस्ताङ् mustaŋ ना. सुगन्ध

मुसियाँ musijā ना.

सानीआमा

मे me ना. धन

मे १ me ना. छेउ

मे २ me ना. पहिचान

मे ३ me वि. अबोध

मे ४ me ना. कोरली गाई

मेदो medo ना. निगालाको
सिठो

मेनि meni ना. केटी

मेरि meri ना. ज्वालामुखी

मेरे mere ना. आनु, अन्नो

मेसा mesa क्रि.वि. किन

मेसा १ mesa ना. छोरी

मेहे mer^he ना. छोरी

मो mo क्रि.वि. कसरी

मो १ mo ना. धुलो

मोइ moi ना. मिसाइ

मोउ mou क्रि. मिस्नु

मोउ १ mou क्रि. टेर्नु

मोए moje ना. सुँगुर

मोङ् moŋ ना. औषधी

मोङ् १ moŋ वि. कातर

मोचा mot^sa ना. पिठो

मोचे mot^se ना. दाजु

मोबु mobu ना.

डँडाल्नु)धानको खस्रो भुस(

मोम्सि momsi ना. गाँज

मोमो momo क्रि.वि.

खुसुक्क, सुटुक्क

मोहटाङ m^hoṭaŋ ना. बुलाकी

मौ mō ना. भूतप्रेत

यहापा j^hapa ना. डाँफे

यहया j^ha ना. कल्की

यह्या १ j^ha आ. नगर, नखाउ
भन्ने अर्थमा

यह्याकाना j^hakana ना. इटा

यह्याजि j^hadzi ना. पिप्ला

यह्यातु j^hatu ना. बाल्टी

यह्यादि j^hadi ना. दरबार

यहयोइ j^hoi ना. दियाइ

यहयोउ j^hou क्रि. दिनु

यहयोङ् j^hon ना. पुड

यहयोर j^hor ना. स्याउला

यहयोर्स्यो j^horsjo ना. कालिज

या ja सर्व. यो

या १ ja सर्व. यस

याइ jai ना. बितोलाइ

याइ १ jai यस्तो

याउ jau क्रि. बिथोल्नु

याकाना jakana ना. स्याखु

याकु jaku ना. कुश

याकुला jakula ना. रात

याकुला १ jakula ना. साँझ

याख् jak^h ना. खबटा

याख्आ jak^ha ना. धनुष

याङ् jan ना. बियाँ

याङ् १ jan सं. अथवा

याङ्जु jandzu ना. पहिरो

याङ्जुउ jandzuu क्रि.

पहिरिनु

याजि jadzi ना. हाँगो

याटु jaṭu वि. यति

यातु jatū ना. छाता

यातोङ् jatonj वि. यस्तो

यादि jadi ना. गजुर

यान्नि janni क्रि.वि. यसरी

याम्पु jampu ना. गबुवा

यार jar वि. बहुपाया जीव

याला jala क्रि.वि. यहाँ, यता

यालु jalu वि. यस्तो

यालुखिन्चि jaluk^hint^{si}

क्रि.वि. आदिइत्यादि

यावा jaba वि. उक्लिँदो

याँउ jǎu क्रि. चिर्नु

यु ju सं. पनि

यु १ ju ना. जीर्ण

यु २ ju ना. पारख

यु ३ ju ना. तरल पदार्थ

यु ४ ju ना. गुहँ

युक्लाउ juklau क्रि. दिसा गर्नु

युद् jud ना. सट्टा

युम्फि jump^{hi} ना. तेल

निकलने लेकाली वनस्पति

युल् jul ना. जनता, दुनियाँ

युला jula वि. बुढो

यो jo ना. आइत

यो १ jo क्रि.वि. फेरि

यो २ jo ना. शक्ति

योइ joi वि. कर्क

योउ jou क्रि. चोर्नु

योङ jon ना. आलु

योजा jodza ना. आइतबार

योन् jon ना. नङ

योबा joba वि. तातो

योम् jom ना. भालु

योल् jol ना. हाड, काठ

आदिको टुक्रा

योँ jō सं. र

रव्यु rɔwju ना. काका

ज्याप rjap ना. हृदय

ज्याप्से rjase ना. धडकन

रा ra ना. समूह

रा १ ra ना. कपना)कोदोको(

रा २ ra ना. नातागोता,
सम्बन्ध

रा ३ ra ना. दाना

राइ rai ना. भिन्डी

राइ १ rai ना. करड

राउ rau क्रि. धारण गर्नु,
लगाउनु

राउ १ rau क्रि. घोच्नु

राउ २ rau क्रि. बजाउनु

राउँचु raũtʰu ना. पुरुष वा
स्त्रीको जननेन्द्रिय

राउँधो raũdʰo ना. बारम्बाको
पाठा

राक्लि rakli ना. बारम्बाको
बड्कौलो

राका raka ना. कोदो

राकानो rakano वि. कोदे

राकिउ rakiu क्रि. घोच्नु

राघु ragʰu ना. ढाड

राइ ranj वि. लुप्त

राता rata ना. छिर्को

रानो rano वि. सम्बन्धित

राबु rabu ना. खाने खालको
निगालाको टुसा

राम्दा ramda ना. सहयोग

रामु ramu क्रि. लगाउनु

रामे rame ना. नाम

रायुँ rajũ ना. खल

रासियाँ rasijā ना. रोधीघरकी

आमा

राँता rāta ना. जाँतो

रि ri ना. भाँडो

रि १ ri वि. सुधो

रि २ ri ना. अमृत

रि ३ ri ना. डल्लो

रि ४ ri ना. औजार, सुइरो

रि ५ ri ना. शून्य

रिम् ri? ना. आवाज, ध्वनि

रिम्झ्यो ri?dzhjo ना. ढोलक

रिउ riu क्रि. झर्नु

रिङ rin ना. मूल्य

रिङि rinji क्रि. वि. टाढा

रिङ्यो ridzhjo ना. मटेङ्गा

रिम् rim ना. छुचुन्द्रो

रिम्सि rimsi ना. कुरा

रिलु rilu ना. गाई

रिलुँ rilü ना. पुर्खा

रिलुँ १ rilü ना. भाषण, प्रवचन

रिसा risa ना. छाजन, ढाक्ने,
छोप्ने वस्तु

रिसा १ risa ना. रुखको टोड्का

रिसो riso ना. हरिस

रु ru वि. अन्य

रु १ ru ना. कण्ठ

रु २ ru ना. सुइरे अन्न

रुङ्दो runjo ना. ढिकी

रुम rum क्रि. वि. किन

रुसु rusu ना. पुरानो कपडाको
टुक्रा, झुम्रो

रे re विभ. लाई

रे १ re ना. परिवार

रेजाङ redzan ना. पिङ

रेतु retu ना. झुप्पो

रेपु repu ना. तिघा

रेह re ना. कम्पन

रेंगा rēga ना. भाङ्ग्राको
कपडा

रो ro ना. शनि

रो १ ro निपा. त

रो २ ro ना. छेउछाउ

रो ३ ro ना. गङ्गासागर

रो ४ ro निपा. ल

रोउ rou क्रि. उब्जनु

रोउ १ rou ना. मासु

रोको roko ना. आँगन

रोख् rok^h वि. नौलो

रोखु rok^hu वि. नयाँ

रोज् rodz वि. तिक्खर

रोजा rodza ना. शनिबार

रोजु rodzu वि. मिठो

रोजुनो rodzuno वि. मिठासे

रोजुसो rodzuso ना. मिठास

रोमे rome ना. तरुल

रोल् rol ना. सङ्गीत

ल्या lja ना. खर्च

ल्या १ lja ना. नाका

ल्या २ lja ना. तीर्थ

ल्याइ ljai ना. फुलाइ

ल्याउ ljau क्रि. फुल्नु

ल्याउ १ ljau क्रि. भाँच्नु

ल्याप्से ljapse ना. बाबा

ल्यापा ljapa ना. मुसा

ल्यापो ljapo ना. कोपिला

ल्यु lju वि. हरियो

ल्हयथो l^hjat^ho ना.

सरिसृप)घसने जीव(

ल्हया l^hja ना. खर्च

ल्हा l^ha ना. तिखो आवाज

ल्हाउ l^hau क्रि. घसनु

ल्हाउ १ l^hau क्रि. पोल्नु

ल्हाकु l^haku ना. झ्याली

ल्हाप्से l^hjase ना. चुच्चो

ल्हि l^hi ना. फुकाइ

ल्हि १ l^hi ना. गर्भ

ल्हिउ l^hiu क्रि. फुक्नु

ल्हिउ १ l^hiu क्रि. घिनाउनु

ल्हिउसा l^hiusa ना. बहिनी

ल्हिम् l^him ना. हिंसा

ल्हिम्थो l^himt^ho ना. हिंस्रक
जीव

ल्हिया l^hija ना. शङ्ख

ल्हिउ l^hiu क्रि. फुक्नु

ल्हु l^hu ना. मान्द्रो

ल्हु l^hu क्रि. उम्लिनु

ल्हो l^ho ना. पात

ला la ना. स्थल

ला १ la ना. सोम

ला २ la ना. खानी

ला ३ la वि. स्थायी

ला ४ la ना. अनुभव

ला ५ la ना. खनिज

ला ६ la ना. अवस्था

ला ७ la ना. यो. तिर

लाइ lai ना. सनही
)एकप्रकारको बाजा(

लाइ १ lai ना. छानो

लाइदोउ laidou क्रि. धपाउनु

लाउ lau क्रि. हुनु

लाउ १ lau क्रि. उब्जिनु

लाउँथो laũtʰo ना. घर

लाओ lao वि. बुढो, पुरानो

लाकासा lakasa ना. शब्द

लाकु laku ना.

घलेक)महिलाहरूले लगाउने
पोसाक(

लाङ् laŋ ना. जल

लाजा ladza ना. सोमबार

लाते late ना. खनिज क्षेत्र

लाप् lap ना. पतिङ्गर

लाप् १ lap ना. राँ

लाप्राङ् lapraŋ ना. लुङ्चे,
बनकुखुरा

लाप्रि lapri ना. दुम्सी

लाबा laba ना. बतास

लाबा १ laba ना. ढाड

लाम् lam ना. निर्देशन

लाम्थो lamtʰo ना. बाटो

लास् las ना. परिश्रम

लि li ना. तरङ्ग

लि १ li ना. धङ्कन

लि २ li वि. बाँकी

लि ३ li ना. जिब्रो

लिङ liŋ ना. घण्टी

लिङ १ liŋ ना. दिन

लिङ् liŋ ना. ढकन

लिङ् १ liŋ ना. शून्य

लिङ्गिरिङ् lingirin वि.
उदाङ्गो

लिथा litʰa ना. अवशेष

लिपु lipu ना. तिघ्रा

लिम्चु limt^su ना. वर्ष

लिसो liso ना. कानेपर्सि

लु lu ना. प्राणी

लु १ lu ना. दाता

लु २ lu वि. लम्पसार

लु ३ lu ना. समय

लुअ^३ lu²a ना. एकमुखे
दयाङ्ग्रो

लुइ lui ना. भराइ

लुउ lu क्रि. भर्नु

लुङ् luŋ ना. शान्ति

लुङ्दो luŋdo ना. शान्तिको
ध्वजा

लुङ्ग luŋu ना. बाटुलो वा
पिण्डकार वस्तु

लुति lu ना. खेतीयोग्य जमिन

ले le क्रि. हो

लेखा lek^ha ना. अधिकार

लेखु lek^hu वि. अल्छी

लेप lep वि. निश्चित

लेप्चु lept^su ना. स्थान

लेप्चु १ lept^su ना. वर्ष

लेँडा lēḍa ना. नवजात शिशु

लो lo ना. मैथुन, करणी

लोअ^३ lo² ना. करणी

लोउ lou क्रि. भिर्नु

लोउ १ lou क्रि. आउनु

लोउ २ lou क्रि. हान्नु

लोङ् lon ना. फुर्सद

लोन् lon ना. उदघोषण

व्हा w^ha ना. हिउँ

व्हाउ w^hau क्रि. हेला गर्नु

व्हाड w^haj ना. बाछिटो
व्हान w^han वि. निश्चित
व्हान्सो w^hanso ना. निश्चय
व्हापा w^hapa ना. जाँतो
व्हापि w^hapi ना. नरसिङ्ग
व्हामि w^hamri ना.
 जन्तुजनावर
व्हासि w^hasi ना. चन्द्रमा
वा wa ना. मनोरञ्जन
वा १ wa ना. फैलावट, विस्तार
वाउ wau क्रि. राख्नु, सिउरनु
वाउ १ wau अ.क्रि. तन्कनु
वाउ २ wau क्रि. खन्याउनु
वाकाउ wakau क्रि. ढाँट्नु
वाखा wak^ha ना. खैँजडी
वाखानो wak^hano वि. खैँजडे

वाङ्जु wanjdzu ना. वर्षा
वाजाउ wadzau क्रि. गाइनु
वाजि wadzi ना. हात्ती
वाजु wadzu ना. बादल
वाजे wadze ना. धागो
वापा wapa ना. लोखर्क
वापि wapi ना. प्वाल
वाफे wap^he ना. डालो
वाम wam ना. चोट
वाम्पु wampu ना. गाजल
वामि wamri ना. ठक्कर
वामिउ wamiu क्रि. ठुइनु
वार war पुलिङ्ग
वि wi ना. कला
स्यदे sjede ना.
 बोझो, औषधीको रुपमा प्रयोग

हुने एक प्रकारको सुगन्धित
झार

स्या sja ना. मासु

स्याउ sjau अ.क्रि. कराउनु

स्यार sjar ना. पूर्व

स्ये sje ना. जुम्रो

स्योम् sjom ना. सात

स्राङ् sran ना. तौल

स्वि swi ना. आयु

स्वो swo ना. ताल्या

सा sa ना. काँध

सा १ sa ना. दाँत

सा २ sa वि. उत्तम

सा ३ sa ना. धर्म

सा ४ sa ना. स्त्रीलिङ्गी

सा ५ sa वि. उत्तम

सा ६ sa ना. स्वरलहरी

सा ७ sa वाष्पकण

साइति saiti ना. कोदालो

साइँ saĩ ना. मन

साइँनो saĩno वि. मनकारी

साइँसो saĩso ना. मनसाय

साकिउ sakiu क्रि. फल्नु

साङ् sanj ना. माटो

साङ्जारो sanjzaro ना.

मट्किलो

साङ्नो sanjno ना. माटे

साङि sanji ना. सलह

साचि sat^{si} ना. मादल

साप sap ना. ज्ञान

साप्ला sapla ना. किताब

साप्लो saplo ना. पेरुङ्गो

सापा sapa ना. जाँड

सापि sapi ना. धर्म,शान्ति

सापिउ sapiu अ.क्रि. हल्लिनु

सापिला sapila ना. गुम्बा

साम् sam ना. तीन

साम्नो samno वि. तेस्रो

साम्सुङ samsun ना.
त्रिशक्ति

साराम saram ना. महिला

सालि sali ना. धान

सालु salu ना. चाल्ने सिस्नु

साँक्त säkta ना. चरा

सि si ना. अङ्ग

सि १ si ना. पश्चिम

सि २ si ना. भुइँ

सिइ si ना. मराइ

सिउ siu अ.क्रि. मर्नु

सिउसि siusi ना. मौलो

सिङ sij ना. छाँगो

सिङ्गे sinḍe ना. बोकसी,
किचकन्ने

सिपाहिमु sipahimu ना.
देवकार्य

सिपिउ sipiu क्रि. बाँध्नु

सिपु sipu ना. दुलाहा

सिम्चा simt^sa ना. इमान

सिमचानो simt^sano वि.
इमानदार

सिमारु simaru ना. जङ्गल

सिमारुनो simaruno वि.
जङ्गली

सिमि simi क्रि.वि. अस्ति

सिया sija ना. सिया,
देवमर्यादा

सिँ sī ना. भारी

सिँ १ sī ना. दाउरा

सिँकि sīki वि. ठूलो

सिँखि sīkhi वि. ठूलो

सु su ना. भक्ति

सु १ su ना. बाफ

सु २ su सर्व. को

सुइ sui सर्व. कुनै

सुइ suj ना. शक्ति

सुजा sudza ना. बुधबार

सुजु sudzu क्रि.वि. मात्र

सुजु १ sudzu सर्व. कोही, कुनै

सुन्डे sunḍe ना. प्रेतात्मा

सुनु sunu सर्व. कुनै

सुनो suno वि. भक्त

सुँ sū ना. अनुहार

सुँ १ sū ना. थुतुनो

से se विभ. लाई, लागि,
निमित्त

से १ se ना. धड्कन

सेपे sepe ना. खुट्टा

सेबा seba ना. गुलाफ

सेर ser वि. खाली

सेर् ser वि. खाली

सोइ soi ना. हिँडाइ

सोउ sou क्रि. हिँड्नु

सोक् sok ना. हतियार

सोकलो soklo ना. सिङ

सोइ soj ना. बिँड

सोल्स्यो solsjø ना. लिस्नु

सोंया sōja ना. बिस्कुन

हरिजा haridza वि. अझ

हया hja नि. न

हया २ hja ना. झुत्रो वस्तु

हयाउ hjau क्रि. दिनु

हा १ r^ha ना. आत्म

हाइ r^hai ना. बेत

हाडि r^hanji सर्व. आफू

हि r^hi क्रि.वि. बेग्लै

हि १ hri ना. धागो

हिजा r^hidza वि. अर्को,अरु

हिम् r^him ना. बाँसको तामा

हे r^he ना. छोरा

हेउ r^heu क्रि. हल्लिनु

हेजाइ r^hedzan ना. पिड

होमे r^home ना. फटेङ्गो

हवाखा w^hak^ha ना. खम्बा

हवास hwas ना. कोल्टो

ह्विम् hwim ना. भर

हा ha ना. बारुलाको

खिल,अरिङ्गालको काँडा

हा १ ha वि. अस्पष्ट

हा २ ha ना. नसा

हाई haĩ सर्व. ऊ

हाई १ haĩ सर्व. उनी

हाई २ haĩ सर्व. उहाँ

हाई ३ haĩ सर्व. त्यो, तिनी, ती

हाई ४ haĩ ना. अवसर, मौका

हाईआपा haĩapa सर्व. उनीहरू

हाईउँ haĩũ वि. त्यत्रो

हाईँटु haĩṭu वि. त्यति

हाईँतोङ् haitoṅ वि. यस्तो,
त्यस्तो

हाईँला haĩla क्रि.वि. उता

हाईँलु haĩlu क्रि.वि. उही

हाउ hau क्रि. कराउनु

हाउँ haũ ना. निधार, भाग्य

हाकिउ hakiu क्रि. बेच्नु

हाकोइ hakoi ना. सकाइ

हाकोउ hakou क्रि. सक्नु

हाङ् haŋ ना. निधार, भाग्य

हाङि haŋi ना. बाजे

हाचि hatʃi ना. बारुलो

हाडिउ haɖiu क्रि. उड्नु

हाडिउ १ hadiu क्रि.वि. खेद्नु

हाडे haɖe सर्व. के

हादेइ hadei क्रि.वि. कसो

हान् han ना. मकैको जाँड

हापाइ hapai वि. तेस्रो

हापोउ hapou क्रि. सक्नु

हाम् ham ना. भूगर्भ

हाम् २ ham ना. वायुमण्डल

हाम्जा hamdza वि. पिरौ

हाम्ला hamla ना. भूगर्भको
खनिज

हाम्लाते hamlate ना.
भूगर्भको खनिजक्षेत्र

हाम्सा hamsa ना. बादल

हायु haju ना. रगत

हालिउ haliu क्रि. कोर्नु

हावो hawo ना. सन्चो

हासोउ hasou क्रि. ब्युँझनु

हाँ hã वि. पुरा

हाँका hãka वि. भरी

हि hi ना पितृ

हिइ hii ना. भनाइ

हिउ hiu क्रि. मान्नु

हिजा hidza वि. ठूलो

हिपा hipa ना. पितृमर्यादा

हिपाहिमु hipahimu ना.
पितृकार्य

हिम् him ना. आठ

हिम्चा himt^{sa} ना.यो. भित्र

हिमा hima ना. दुङ्गा

हु hu ना. गढी

हु १ hu वि. बहुरङ्गी

हुइ hui ना. इन्द्रेनी, इन्द्रधनुष

हुनाउ hunau क्रि. बस्नु

हुनु hunu क्रि. बस्नु

हुर् hur ना. चाँदे, कोदाले

हुँ hũ ना. चौरी

हे he ना. टौवा

हे १ he ना. लेक, शिखर

हेब्रो hebro ना. माखा, झिङ्गा

हेला hela ना. भान्जा

हेलि heli ना. भान्जी

हो ho वि. खोक्रो

हो १ ho ना. खाल्टो

होउ hou क्रि. गर्जनु

होङ् hong वि. रातो

होङ्तु hongtu वि. रातो-तातो

होङ्तुरि hongturi ना. सूर्य

होजा hodza ना. द्याङ्गो

होतो hoto ना. पेट

होम् hom वि. उत्तानो

होल्स्यो holsjo ना. हलो

होलाँ holã ना. टुक्रा

होसे hose ना. फलानो

अकस्मात् दिस्यार्

अक्सर भाइँ

अग्र भाग फाइ

अग्रज,अगुवा बा २

अगिलनु नुउ

अग्लो नोब्

अग्लो भौंडो डारि १

अगाडि न्हारो

अगाडि न्हारो १

अगुल्टो मिडखुर

अगुल्टो मिसो

अगेना कोता

अघाइ काइ १

अघाउनु काउ ३

अघि छेन्

अघिल्लिरो न्हारोचामे

अङ्ग चु १

अङ्ग चे २

अचल माकु

अचानो म्हाब्धा

अचार चिसि

अचेत ठालोइ

अछुत तुइ

अछेता कार्यो

अम्ह जिउँ

अम्ह हरिजा

अदनु इउ ३

अदनु इयु

अदनु म्हाउ

अइकाउनु ताखेउ

अइकनु खेउ

अण्डा ओदि

अण्डा जि

अण्डाकार जिठु

अण्डाकार मुन्

अत्यन्तै राम्रो फाम्

अतीत,उहिले दाखा

अतिरिक्त टेब्

अथवा याइ १

अदुवा डाङ्का

अधकल्चो तुम्

अँध्यारो माकु १

अधिकार लेखा

अनकन्टार कोन्
अनगन्ती, थुप्रै ई
अन्तरिक्ष चाम्
अन्त्य ठाङ्
अन्धो मिमादों
अन्नको दाना ब्रे
अन्य नुजु
अन्य रु
अनि छुदु
अनि दे
अनिश्चित को ४
अनिश्चित टि
अनिश्चित थे १
अनुभव च्योन्
अनुभव ला ४
अनुहार खा ६
अनुहार मासि
अनुहार सुँ
अपराध पाइलु
अब दागा

अबोध
बालबालिका(भन्टाडमुन्दुड) टेनि
अमला को
अम्बा म्हाइ
अमिल्दो म्हग्रिनि
अमिलो खल्याउ
अमिलो ठाँ
अमिलो फयोम
अमृत रि २
अर्को हिजा
अर्को,अरु हिजा
अर्ती पाइमा
अर्युङ्गो तो
अर्थौ पालोउ
अर्धाङ्गी ठुअ्
अर्पण धा २
अरिङ्गाल च्युगु
अरिमठे ईसेपे
अरी,जस्तै: यस-अरि =यसरी नि
अल्छी ख्याङ्

अल्घ्नी लेखु

अल्मलिनु पाउ ३

अलिकति आचिते

अवशेष लिथा

अवसर,मौका हाई ४

अवस्था ला ६

अबोध मे ३

असत्य मानेस्

असर्फी तो २

अस्त ठि

अस्त्र भयो

अस्ताउनु गिउ

अस्ति ताँगि

अस्ति सिमि

अस्थि छु २

अस्पष्ट हा १

असिना नोको

अह्राउनु छुउ

अहिले दाबा

अंकुसे डै

अंग घो २

अंग नु१

अंग सि

अंश फे

अंश कन्या नि ४

अंशबन्डा गर्नु फ्रेउ

आइत यो

आइतबार योजा

आउनु काउँरे

आउनु तोउ

आउनु लोउ १

आकार ठु

आकारवाला वस्तु मारि

आकाश ठुमारि

आकाशखेती ठुमारितारङ्गा

आकाशगंगा ठुमारिओञ्

आकाशवाणी ठुमारिपेँ

आकाशे ठुमारिनो

आकुल दा २

आकुलव्याकुल दानि

आज्ञा जो ३
आगो मि
आगोले पोलेको टाटो मिखे
आघौ नुकु
आड भु
आज थोनो
आठ हिम्
आड कि ५
आड पे २
आत्म हा १
आदर नि
आदिइत्यादि यालुखिन्चि
आधा,मध्य खुम
आनन्द जाङ्
आनन्द न्हो
आन्द्रा खा ३
आनीबानी ठाना
आनु,अन्नो मेरे
आपत्विपत कुम १
आफू हाडि

आम्तार्नु, लुगा सिउँदा औँलामा
लगाउने वस्तु कुम्गो
आम्दानी तिम्
आमा माइखु
आयु स्वि
आरु खोलो
आलु योङ्
आलुचा ठै
आवाज,ध्वनि रिञ्
आवश्यक ज्योङ्
आवश्यक नाम् २
आवाज दा १
आशा ब्लो
आशिष जिञ्गाल
आसन पि २
आसपास जिङ् १
आसेपासे जिङ्गो
आँख्लो भ्रेउ
आँखा मि १
आँखीमुइँ फिमजा

आँखीभौँ मिछा

आँगन रोको

आँत म्हे

आँप आँबो

आँसु मिकिल

आँसी कोरे

इच्छा जुम्

इच्छा ताडबाजा

इटा र्हाकाना

इबी बोमो

इमान दाद्

इमान सिम्वा

इमान्दार सिम्वानो

इष्ट इन

इष्टमित्र एन्एम

इन्द्रेनी माकुलि

इन्द्रेनी,इन्द्रधनुष हुइ

ईश्वर अ?

उक्लनु ओउ

उक्लिँदो यावा

उकालो थाइ

उखान ब्याँचे

उखेल्लु आउ

उच्चारण फाचिन्

उछिन्नु इसाउ

उज्यालो मिखा १

उठ्नु छिबिउ

उडन्ते इनो १

उइनु इउ

उइनु जाउ १

उइनु धिञ्चाउ

उइनु हाडिउ

उडाइ धिञ्चाइ

उडुस कोपे

उत्तम सा २

उत्तम सा ५

उत्तर इम

उत्तर भाइ

उत्तर ब्याइ

उत्तानो डिम्

उत्तानो होम्

उता हाईला

उत्ताउलो डचा

उद्घोषण लोन्

उदय ने

उद्धार तो ३

उद्योग के १

उदाइ नेइ

उदाउनु नेउ

उदाहो लिङ्गिरिङ्

उधार्नु फाउ १

उधौली उभौलीमा दोबाटोमा काठ
भुन्दचाउने कार्य छयाँगु

उन मा

उन्यु ताँती

उनी हाई १

उनीहरू हाईआपा

ऊनी धागो माओ

उपकरण चि १

उपज ता

उपियाँ ताच्युँ

उपेक्षा माधर्

उफ्रनु ख्याउ

उफ्राइ ख्याइ

उब्जनी ताइ १

उब्जनी तिम् १

उब्जनु रोउ

उब्जिनु लाउ १

उमिनु देछेउ

उम्लनु च्याउ

उम्लाइ च्याइ १

उम्लिनु ल्हुउ

उल्टो पि ४

उल्लु धाइसि

उसिन्नु भासिउ

उसिनेको अन्न भा१

उहाँ हाई २

उही हाईलु

ऊ हाई

एक नाम्

एक संख्या नाम्का	ओदाने च्यानो
एककिसिमको पिँडालु दुगु	ओधान च्यानु
एकप्रकारको भ्यागुतो चुस्	ओहो! कुँ
एकप्रकारको लेकाली अन्न तौरा	औजार,सुइरो रि ४
एकमुखे ढचाइग्रो लुअ्आ	औजार,हथौडा घुरु
एक सय थिमगाना	औँठी भासि १
एक हजार जेन्	औँसी दाइति
एक्लो नाम्कानो	औषधी जा ४
एक्लो नाम्नो	औषधी मोड्
एक्लो नाम्लो	औँसा च्योलोड्
ऐना आरासि	औँला इँ
ऐँसेलु पाँला	कचकच टचाग्
ओकल्लु चाउ २	कच्छाड कुमलिड
ओच्छ्रयान माँल	कछुवा उँदि
ओठ चु	कटहर इँपारि
ओड(एक किसिमको जङ्गली जन्तु)	कटाइ काइ
निफि	कटाइ दाइ
ओढनु म्याउ २	कठै दानिस्यो
ओढाउनु ताम्याउ	कडा ख्योड्
ओदान च्या	कण्ठ पिँ

कण्ठ रु १

कत्रो कुदु

कत्ला टौसा

कता काला

कति कोदो

कति टिकि

कन्या कु ३

कन्या नाक्

कन्याउनु क्याउ १

कनिका कुडा

कपडा बाब्

कपना(कोदोको) रा १

कपाल खिम्जा

कपास पुइ

कमलो टचा

कम्पन कु

कम्पन रेह

कम्पनको अवस्था कुलि१

कमाउनु न्यापाउ

कमिला मार्यो

करकाप उँक

करङ्ग राइ १

करणी लोअ

कर्के योइ

कर्तव्य टाइ

कर्तव्यपरायण टाइनो

कर्मी गयाउ २

कराउनु स्याउ

कराउनु हाउ

करेला घोमा

कलह माकि १

कल्की य्हा

कल्चौडो म्त्तौ

कला वि

कलेजी चिइनो

कलेजो चिइ

कसरी कुदिनि

कसरी मो

कस्तो कोथो

कसो कुदि

कसो हादेइ
कहाँ थेचा
कहिले कोभो
कहिलेकहिले कोभोकोभो
कृत्रिम ता ५
काँक्रो टुम्बा
काका रव्यु
काकाकुल थुम्बा
काख डास्लि
काखे डास्लिनो
काग बाइ २
कागती गाम्
कागुनी,एकप्रकारको अन्न तोरो
काटनु काधेउ
काटनु किउ १
काटनु दाउ
काटनु बिबिउ
काठ बुड
काठे काउलो छेकुटा
काटनु मिउ

कातर मोइ १
कान चि २
कान जानु
कानेपर्सि लिसो
काप्नु दाराउ
काफल छापिइ
काफले छापिइनो
काम ग्या १
काम टाडा
कामदार टाडासो
कार्यालय गाइ
कालिज य्होर्सो
कालो केरलो
कालो बिन
काँगियो भ्राँचा
काँचो तिफि
काँडो बेना
काँढो पूजा
काँध जुक्
काँध सा

कि चूँ
किताब साप्ला
किथर्ना तिथारि
किन मेसा
किन रुम
किर्नो न्याक
किरिया फार्
किरो च्वे
किला,वस्तु बाँधने फुर्मा
कुकुर ख्यि
कुकुर नाक्चु
कुकुर नाक्यु
कुखुरा ओ
कुखुराको सुली गोले
कुखुरो नाकारु
कुचो खाजे
कुदनु टेउ
कुटो कोझो
कुण्ठा ख्यामपु
कुन बाँजि

कुनै सुइ
कुनै सुनु
कुम्लो पोरे
कुर्कुच्चो भुबाइ
कुरा भु
कुरा रिम्सि
कुवा तिखो
कुवा भ्योम्ना
कुश याकु
कुहिनो दुचि
कुहिरो नास्कु
के हाडे
केटाकेटी जेनाजेनि
केटाकेटी बस्याबुसि
केटी जेनि १
केटी बुसि
केटी मेनि
केटो जेना १
केटो बस्या
केरा मुजा

को नि ३
को सु २
कोक्रो चुँ २
कोण धि २
कोण नि १
कोदालो साइति
कोदे राकानो
कोदो नारे
कोदो राका
कोपिला ल्यापो
कोरली गाई मे ४
कोर्नु हालिउ
कोल पामाइ
कोल्टो ह्वास
कोसेबाली च्यु
कोसो खाइ
कोही,कुनै सुजु १
कङ्काल छुबाइ
खजुरो पिलिङ्
खट्नु म्याउ १

खटिरा पोर १
खटिरो डास्कु
खत्तिनु पाउ २
खन्चुवा ज्यानो
खन्ती को
खन्नु ताउ
खन्नु दाउ १
खन्याउनु ताखिउ १
खन्याउनु वाउ २
खनिज ला ५
खनिजक्षेत्र लाते
खबटा याख्
खबटो फैं
खम्बा बुङ्ना १
खम्बा ह्वाखा
खरबुजो क्वा
खर्च ल्या
खर्च ल्ह्या
खरानी माफु
खराब जा २

खराब नाँन
खरायो घेताइ
खरिनु जुउ
खर,बाबियो पौं
खल थाइसि
खल रायुँ
खोक्रो हो
खाद्य परिकार का १
खाना फान्
खानी ला २
खानु चोउ
खानु चोक्
खानु ज्याउ
खाल्टो खो
खाल्टो हो १
खालि सेर्
खाली जेथाइ
खाली सेर
बारुलाको खिल, अरिङ्गालको
काँडा हा

खुकुरी क्वाचा
खुद्दा सेपे
खुम्चिनु चिउ
खुर्पेटो खोर्लो
खुलदुली ना ७
खुवाइ चोइ
खुवाइ ज्याइ
खुस, रम्य कुर्दा
खुसी कुरदासो
खुसुक्क,सुटुक्क मोमो
खेत तिम्रो
खेताला तिम्रोसो
खेताला माप्नो
खेतियोग्य जमिन लुति
खेती ताइग्रा
खेदनु हाडिउ १
खेल म्हिकिसो
खेल्लु कारेउ
खेल्लु म्हिकिउ
खेल्लु मिकिउ

खेलाइ म्हिकिइ
खैँजडी वाखा
खैँजडे वाखानो
खोक्रो भि
खोतल्नु भिकिउ
खोपा थाँता
खोर ग्यानी
खोर्सानि थु१
खोर्सानि थुनो
खोरिया दाम्था
खोल म्यानि
खोले उस्नो
खोलो उस्
खोस्नु जापुउ
खोस्नु ग्याउ
खोसाइ ग्याइ
गङ्गासागर रो ३
गजबार, आग्लो जिगाल
गजुर यादि
गजो(ढ्याइग्रो बजाउने) इहे

गड पा
गडचौला खाँल्लि
गडेउलो थ्याक्लु
गढी हु
गतिविधि तोडचुइ
गधा धार
गन्ध ताइ
गन्नु टिकाउ
गबुवा याम्पु
गर्जनु होउ
गर्दन पोउँ
गर्नु उउ
गर्भ लिह १
गर्भवती धिदेपरि
गराइ उइ
गरुड न्याकु
गहत गादा
गहना गे
गहना टाड १
गहूँगो को ३

गह्रौँ थार्जि
ज्ञान साप
ज्ञानगङ्गा, ज्ञानसागर आम्रो
ज्ञानी आम्नो
ग्रहदश थसो
ग्राहक कुख्
गार्ई गुमा
गार्ई रिल्
गाउँ निसो
गाजल वाम्पु
गाइनु केउ १
गाइनु वाजाउ
गारो क्याआ
गालाको हही चोइ
गाली क्या
गाउनु तोसिउ
गौँज मोम्सि
गौँजा धासो
गौँठो पिइ
गौँड न्हानु

गिजा तिँचे १
गिद्ध,जटायु कुलाँ
गिद्ध,जटायु गोबो
गिदी कास्या
गिन्ती गा
गिर्जाघर जु १
गिलास डारि
गीत ग्लु
गीत ताम्का
गुच्छा चु २
गुञ्जन, संख्या का
गुन्द्री पिसि
गुन्दुक पाते
गुन्यु गोथे
गुफा तागा
गुम्नु दिउ
गुम्बा सापिला
गुरु आम्से
गुलाफ सेवा
गुलियो जिडि

गुहूँ यु ४

गुहेली तिम्राँ

गुँड ए १

गुँरास भा

गुँरास घारी भागु

गेडा, गेडागुडी घेरा

गैडा इमा

गोठ कोपाला

गोठाले कोपालाने

गोठालो कोपालासो

गोठे कोपालाने

गोठ,कटेरो ओ

गोत्र कौँजा

गोता ताँ

गोरु गुसा

गोरेटो क्याम

गोली भा

गोलीगाँठो भापिड

गोही आमा

गोहोरो च्याड

गँगटो खिरि

घण्ट तोरजे

घण्टी लिड

घमन्ड ड़िह १

घर क्यु

घर लाउँथो

घरपालुवा पशु को २

घलेक(महिलाहरूले लगाउने
पोसाक) लाकु

घसनु ल्हाउ

भ्यागुता बुकु

घारी गु

घाँस छि

घाँसी छिसो

घाँसे छिनो

घिउ दुमा

घिउकुमारी दोमा

घिनाउनु ल्हिउ १

घिरौला टाम्सा

घुँडे थिङ्नो

घुन ठोम्बा
घुर्येनो भिचि
घुँडा थिङ्
घोक्रो नुअधारा
घोचु राउ १
घोचु राकिउ
घोचाउनु ताराउ
घोडा बासि
घोष्टो धिम्
चकमन्न थि
चक्का खोर १
चक्का खोर्लो १
चक्कु नाकि
चक्र धि
चहान दोम्
चट्याङ्,चङ्को च्यो
चटाइ फिङ् १
चढ्नु खरासिउ
चढ्नु खासिउ
चढ्नु ड्याउ १

चढ्नु भिमिउ
चढाइ ड्याङ्
चढाइ तापाङ्
चढाइ भिमिङ्
चढाइ खासिङ्
चढाउनु ताखासिउ
चन्द्रमा ताला
चन्द्रमा व्हासि
चपरी चेकि
चपाङ् डाङ्
चपाउनु ड्याउ २
चपाउनु डाउ
चम्कनु न्याउ
चमेरो डो
चर्तिकला ड्याबि
चर्तिकले ड्याबिनो
चर्नु छारिउ
चरा साँक्त
चराको गुँड जोँ
चल्ला फेना

चलायमान कुलि
 च्याप्नु चाउ १
 च्यापाइ च्याइ
 च्यापु बु
 चादनु फिउ १
 चामल जो
 चार पिम्
 चाल्ने सिस्नु सालु
 चाहनु घोउ
 चाहिनु म्हिटाउ
 चाँदे कोदाले हुर्
 चाँप चाम्पुरि
 चिउरी पेजि
 चिउँडो बुजुदो
 चिचिन्डो ढुडि
 चिज खार्
 चिज तिं १
 चित्रा निगाले बाँसबाट बुनेको
 चट्टाई चिन्ना
 चिन्नु माउ

चियो चेवा
 चिर्नु याँउ
 चिर्नु टाउ १
 चिल गो २
 चिल्लो भाम् १
 चिल्लो दुअ
 चिल्सा,चिल्लैसो दुचउ
 चिलाउनु चेदाउ
 चिसो ग्रान
 चिसो न्हे
 चिहान,चिहान भएको ठाउँ म्हान्के
 चुकुल जिक्लसिं
 चुच्चो ल्हाप्से
 चुपचाप दाल्
 चुल्ठो एक
 चुल्हो पोडा
 चुस्नु एकुउ
 चुसाहा एकुइ
 चेप्टे,थेप्चे ढ्यार्नो
 चेप्टो,थेप्चो ढ्यार्नो

चोखो तारु

चोट वाम

चोया छचो १

चोर उँ

चोर्नु योउ

चौकी (चोखो ठाउँ) फाईँसो

चौतारो पेटो

चौपाया भार्

चौरी हुँ

छ खुट्टे जनावर, षट्पाया मार

छचल्को पिँ १

छतरी, छाता(बाँसबाट बनाइएको)
टोँ

छन्, छ पो

छपनी क्रिचि

छपनी थाइसि १

छहरो बार्सिड

छाजन, ढाक्ने, छोप्ने वस्तु रिसा

छाता यातु

छाती फिम्रा

छान्नु ग्वाउ

छान्नु युतिउ

छानो लाइ १

छाप मा ३

छाला च्याबा

छाला निर

छाला पु

छहारी चिमु

छहारी तिसा

छहारीदार तिसानो

छाँगो सिङ

छायौँ निङ

छिक्का छिर्कि १

छिटो च्वाङ

छिटो, फुर्तिलो म्युर

क्षितिज खोर

क्षितिज खोर्

छिमेकी खेजि

छिर्को रातो

छिरी म्हेसा

छुचुन्द्रो रिम्

छेउ मे १

छेउछाउ ख्या

छेउछाउ रो २

क्षेत्र चु ३

क्षेत्र ते १

क्षेत्रपाल चुसो

क्षत्रिय चुनो

छेत्री/क्षत्री दाले

छेपारो खिपिं।

छैन मिकि

छोटो फिङ् १

छोटो डु २

छोटो त्वान

छोरा हे

छोरी मेसा १

छोरी मेहे

छौडा बारागाउ

जग्गा आङ्

जग्गा आम्

जटङ्गी(आगोको ज्वाला) प्योअ्धा

जत्रो उँ ३

जति टु १

जनता,दुनियाँ युल्

जन्तर बोका

जन्ती डाकान्

जन्तु जनावर व्हाम्रि

जन्म फि १

जन्मनु खिउ १

जन्मनु फिउ

जन्माइ फिइ

जना कुमा

जनावर,पशु दुद्

जमिन चि ६

जमिन नाह्

जमिन म्हेनडाला

जरा डुपा

जरो था २

जल लाङ्

जलकण छा १

जलजन्तु डु १
जलाशय मा २
जस्तो तोड्
ज्यान जे १
ज्यान पा ५
ज्योतिषशास्त्र चि ५
ज्वालामुखी मेरि
जाडो छिउ
जानकारी ना ३
जान्नु बाउ
जानु खाउ
जानु ड्याउ
जार ठुअँ
जाल थिकिउँ
जालहारी थिकिउसो
जाँघ कुम १
जाँड महे
जाँड सापा
जाँतो राँता
जाँतो व्हापा

जिजुपुर्खा आर्बा
जिजुबुवा, परजिजुपुर्खा आर्बाकार्बा
जिन्सी खोम्
जिन्सी बिम्
जिब्रो लि ३
जीर्ण यु १
जीवजन्तु तिँ
जीवजन्तु तिँ २
जीवात्मा तो १
जी,ज्यू खु
जुका चिता
जुका(पेटमा हुने) कावि
जुकेपानी चिताति
जुठो खिन्ता
जुनकिरी मिटालो
जुनेकला मकै मासि १
जुम्रो स्ये
जुवा जुकति
जुवा तुपो
जुवाइँ गोमो

जुवा(गोरु नार्ने जुवा) जुक्ति

जोइ,स्वास्नी मिसा

जोगी चिया

जोगी,कानचिरुवा जानुटा

जोगी(कनफट्टा जोगी) चियाँ

जोइनु दुउ

जोडी जुइ

जोडी ताकु

जोत्नु छापिउ

जोताहा छापिसो

जोर्नी शरीरको जोर्ने

जौ डिजु

जङ्गल सिमारु

जङ्गली सिमारुनो

जङ्गली जन्तु ओन्

भगडा दाइ

भर्को,दिक्क लागेको स्थिति छेर्बा

भर्नु किउ

भर्नु रिउ

भराइ किइ

भयाली ल्हाकु

भयुइ,केराको घरी भयुइ

भाँक्री जामु

भाडापखला बेन्

भार कले

भार ग्या

भार्नु तारिउ

भिल्ला टा १

भिल्ला डौँसा

भिल्ले डौँसानो

भिंगा, लाम्खुटे च्याँफि

भिंगौरी(काँक्रामा बस्ने किरौ)

बाँला

भुत्रो वस्तु ह्या २

भुन्डाउनु ताफिउ

भुप्पो रेतु

भुसिलकिरा टौँडि

भोर घर गि

भोल खुकु

भोला खार्पा

भोलुङ्गो डोला

टपरी ताञ्का

टमाटर ठाँचि

टर्रो ठे

टाउको माकि

टागो टास्ती

टादनो फुँजि

टाटो खे

टाढा रिडि

टिका कार्थो १

टिकेस ओन्

टिप्नु काउ १

टिप्नु नेउ १

टिमुर् प्रामु

टिमुर् प्रोमु

टुक्रा दु २

टुक्रा होलाँ

टुक्रा, हाड काठ आदिको योल्

टुपी फिजो

टुहुरे मुसा काम्चु

टुहुरो च्याम्मा

टुँडो दो ४

टेबल टेबल

टेर्नु मोउ १

टोक्नु चेउ २

टोपी कुले

टौवा दिम्सि

टौवा हे

ठक्कर वाग्नि

ठकुरी नोर्के

ठागवृत्ति मा ५

ठडेउरो ड्या १

ठड्याएको काठ बुइडा

ठन्डा पिना

ठाडो खाचु

ठाडो डा

ठाउँ गो ३

ठिक ओस्

ठिक त्वि

ठुइनु वामिउ

ठूलो सिँखि

ठूलो सिँकि

ठूलो हिजा

ठेकी चुँगि

ठेकी बुङ्डरि

ठेको थार्नि

ठोक्रो(धनुवाण बोक्ने माँडो)
फिचि

ठोदने फ्योम्मा

ठोस मु

डढाउनु ताजुउ

डबका माका १

डबको म्हाका

डमरु चिपि १

डमरु पोरा

डम्फु चिपि

डल्लो रि ३

डाडाँ,थुम्को,ढिस्को बुम्

डाडु चिअ्पा

डालो तुमि

डालो वाफे

डाहिनी बिगि

डाँफे यह्पा

डिल ख्याउसी

डुङ्गा नेखु

डुहुरे मुसा कायु

डोको ताइ

डोको ताबु

डोकाको बिट डाँ

डोरो ना ५

डोली तौ

डुँडाल्लु (धानको खस्रो मुस) मोबु

ढकन लिङ्

ढचाङ्ग्रो इहे

ढचाङ्ग्रो होजा

ढाकी,ढकिया नानु

ढौँदनु वाकाउ

ढाड गो

ढाड राघु

ढाड लाबा १

ढिकी रुड्दो

ढिँडो क्युभाका

ढिँडो केप्लो

ढुङ्गा हिमा

ढुङ्गो पासि

ढोका फिजु

ढोलक रिअ्भ्यो

त रो १

तकिया डों

तकिया भुम्दि

तगारो निम्सि

तन्कनु वाउ १

तन्त्र जा ३

तमाखु टाँखु

तरकारी भाँका

तरकारीजन्य दयोङ्

तरङ्ग लि

तरल चा १

तरल चिअ्

तरल ब्योअ्

तरल पदार्थ यु ३

तर्नु टाउ

तरुनी भाना

तरुनी(रोधीघरको भाषा) पाँपारा

तरुल रोमे

तल तिर्कि

तसला थिँचे

त्यत्रो हाइँउँ

त्यति हाइँटु

त्यो,तिनी,ती हाइँ ३

त्रिशक्ति साम्सुड

त्रिशूल ओखाना

ताउलो गोया

ताङ्खु चेउ १

तातो तु

तातो योबा

तानाबुना कि ४

ताप्के छ्च्यो

ताप्के छ्च्यौँ

तामा क्योर

तामा जाइ १

तामाङ खुञ्जा

तामो भो

तारा चिअपि

तारा नाईचो

तारे चिअपिनो

ताल्चा स्वो

ताँती ज्याम्

ताँदो नोचे

तिक्खर रोज्

तिखो ठोली

तिखो आवाज ल्हा

तिघा रेपु

तिघा लिपु

तित्रो किउँ

तितो खु ४

तितो पिङ् १

तिथिमिति तिङ् १

तिर चामे

तिर ला ७

तिर्खा तिजा

तिर्खाउनु तिजाउ

तिर्नु जेतेउ

तिल बिजु

तिलमिल खाँ

तिल्मिलाइ खाँइ

तिल्मिलाउनु खाँउ

तीन साम्

तीर बोअ्

तीर्थ ल्या २

तुलना दो ५

तुलो,तराजु पारा

तेल नुजा

तेल निक्लने लेकाली वनस्पति
युम्फ

तेस्रो साम्नो

तेस्रो हापाइ

तौल साइ

तँ,तिमी,तपाई,हजुर ना ४

थकाइ प्योइ

थाक्नु प्योउ

थाप्लो खिम्

थाल दोजा

थाल फान् १

थाल्नु निउ

थाहा जिना

थियो पोउना

थियो पोउना

थुङ्गा फु १

थुतुनो सुँ १

थुन गिमा

थुन्नु म्याउ

थुनाइ म्याइ

थुप्रो आइ २

थुप्रो प्योञ्

थैली भुल्के

थैलो नाने

थोपा ना

थोपी नि २

थोरै मुन्वि

दक्षिण नान्

दन्तपङ्क्ति तिँ

दमाई ढोली

दमाई ढुलि

दया तोना

दरबार य्हादि

दर्जन तुन्

दलहन अन्न पु २

दश थिम्

दस्तुर,तौल ठे १

दही घिसा

दाइ नोमा

दाउरा सिँ १

दाग टों १

दाजु मोचे

दाडिम,दारिम म्याकु

दाता लु १

दान थे

दाना का

दाना रा ३

दानादार ध्याप्
दानापानी काति
दानी थेनो
दाबिलो केपा
दाल पुलु
दाह्वा टु
दाही ठापु
दाहो ठिगि
दाँत सा १
दिउँसो नेसा
दिदी खापा
दिन तालु
दिन लिङ १
दिनु दाचिउ
दिनु य्होउ
दिनु ह्याउ
दिमाग थु
दियाइ य्होइ
दिल कुर
दिशा फु

दिसा गर्नु युक्लाउ
दुई भिम्
दुईओटा भिम्नो
दुख कुम्पि
दुख न्योन्
दुध नाजा
दुध नाम्तो १
दुब्बो भाग्
दुबो डापु
दुम्सी लाप्रि
दुर्गन्ध छिन्ताइ
दुराको एक थर क्याउछा
दुराको एक थर थिङ्गाल
दुराको एक थर पाचे
दुराको एक थर पुइँ
दुलही इहापि
दुलाहा सिपु
दुलोमा बस्ने जन्तु काम
दुष्ट एग
दूर फिङ्

दूरी ताग्
देख्नु दौउ
देखाउनु तादौउ
देखि,बाट चा,दु
देब्रे पिगि
देवकार्य सिपाहिमु
देवर ओजो
देवशास्त्र अभ्यो
देह बाङ् १
दोष क्वाङ्
दोष किव
दोसो फिम्रो
दौडनु दिउ १
दृष्टिकोण,दृष्टि खान्फा
दृष्टि ना १
धडकन च्याप्से
धङ्कन लि १
धङ्कन से १
धन मे
धनी फ्युग

धनु नो १
धनुष याख्आ
धपाउनु फाकाउ
धपाउनु लाइदोउ
धमिरो चे १
धरक प्यो
धर्ती चि१
धर्म सा ३
धर्मगुरु घ्याब्रे
धर्म,शान्ति सापि
धर्सा दुङ्
धर्सो ता ६
धराप बा १
ध्यान किङ्
ध्यान पि ३
ध्वजा दो २
धागो वाजे
धागो हि १
धान खाला
धान सालि

धाम मामि

धार भ्याँच

धारण गर्नु लगाउनु राउ

धारनासो/ढडनासो बा ३

धुनु भोउ

धुलो खा

धुलो मो १

धेरै खिल्वि

धोको दारु

धोरी जुथो

न ह्या

नक्सा जिङ् २

नगद भिमना

नगद भिम्

नगर,नखाऊ भन्ने अर्थमा यहा

नङ कुचि

नङ फुर

नङ योन्

नजिक कोल्से

नजिक चा

नजिक ढा १

नदी कोअ

नमस्कार उङ्

नयाँ काछा

नयाँ खेम

नयाँ रोखु

नरम जाम्

नरम रौँ छा

नरसिंह व्हापि

नवजात शिशु लेँडा

नशा जाब्

नसा दु

नसा हा २

नसादार वस्तु म्हा

नसादार वस्तु मा

न्याउरी मुसा बुम्दि

न्याउरो (बिरालोको बच्चा) डित्सि

न्याउली धिम्सि

न्यानो टोबा

न्यून डाँ १

नाक नु
नाकको पर्दा म्हो
नाका ल्या १
नाच पारु
नाचघर पारुक्यु
नाचु दुनाउ
नाठो, परपुरुष फ्रैं
नातागोता, सम्बन्ध रा २
नातासम्बन्ध न्ये
नातासम्बन्ध पा ६
नाति को ५
नाति छिर्का
नाति पाना
नातिनी कोमे १
नातिनी छिर्कि
नातिनी पानि
नाम रामे
नारा निसो
नि छे
निकट पा २

निक्कै खिन
निक्कै खिन्
निगालाको सिठो मेदो
निगालो दुसा खाने खालको राबु
निदाउनु तानुक
निधार, भाग्य हाउँ
निधार, भाग्य हाइ
निन्द्रा तानु
निर्जन मामा
निर्देशन लाम्
निराकार ठुमा
निरीक्षण भाल्
निश्चय वहान्सो
निश्चित लेप
निश्चित वहान
निष्कर्ष पयाग्
निस्कनु पाउ १
निसान उ
नुन खारा
नुहाउनु खोउ

नेभारो पिनिजु

नै गि

नोकर नुलि

नोक्सान दिचाँ

नौ नुम्

नौलो रोख्

पकाउनु थिँउ

पखेरु, उड्ने जीव इयो

पखेरो भ्याँफि

पगलाइ चाइ

पगाल्नु चाउ

पन्ध्री पा ८

पचास कुम्थि

पच,अरुको समान लिएर पचाउने

काम कुँ १

पछाडि काइँछु

पछाडि धामि

पछाडि नास् १

पछारिनु नाउ

पछिल्लो भाग,चाक फिकु

पटक किन्चि

पटुका केमो

पतिङ्गर लाप्

पतेरो किरा धे

पधेर्नी तिजारोसो

पन्यालो तिनो

पनि यु

परपर, उताउता भिङ्कि

परम्परा मु १

पर्खनु म्हिउ

पर्खाइ म्हि

पर्नु तुउ १

परिणाम कि१

परिन्जो आ

परिवार बु १

परिवार रे १

परिश्रम लास्

परेवा ढाकान

पर्खाल डारा

पल्टनु थोउ

पलाइ कासो	पहेंलो कैलो
पलेँटी डास्	पहेंलो घो
पवित्र डि १	पहेंलो ना ६
पश्चभाग न्हाइ	प्रकृतिजन्य खें
पश्चिम तुब्	प्रकाश आ १
पश्चिम सि १	प्रगति चिन्यु
पस्कनु दोउ	प्रतीक गि १
पस्कनु पाउ ५	प्रतीक ढा
पस्नु थाउ १	प्रतिबन्ध ख्यु
पस्नु,अस्ताउनु क्याउ	प्रश्न एँक
पसाइ क्याइ	प्राणी थो
पसिना छापा	प्राणी दा
पसिना जेडिति	प्राणी मा ४
पहरो पा ४	प्राणी लु
पहरो बार	प्रेतात्मा सुन्डे
पहाड दोमाइ	प्वाल वापि
पहिचान मे २	पाउनु घिउ
पहिरन ता ४	पाउनु भयाउ
पहिरिनु याइजुउ	पाखुरा थो १
पहिरो याइजु	पाखो था१

पागल थुमा
पागलपन थुमानो
पाठ ख्याग्
पाठी थानि
पाठेघर दिँचे
पाठो,पाठा थाना
पात ताअ्
पात ल्हो
पात्र का
पात्र कु
पाद भे
पानस इयासु
पानी डि
पानी ति
पानी अमला नाइसु
पानीको धारो ठाम्सा
पारख यु २
पाल गुर्
पाल्नु काउ
पाल्नु खे १

पाल्नु ताकाउ १
पालुङ्गो दि १
पासो,जाल डो १
पाहा म्हाकु
पाहुना ब्रँ
पाँच कुम्
पाडी मिखि
पाडो मिखा
पिउनु डेउ
पिङ रेजाङ
पिङ हेजाङ्
पिजडा तिचा
पिठो क्युँ
पिठो प्रो १
पिठो मोचा
पिँडालु फ्रिगो
पितृ खेमा
पितृ हि
पितृमर्यादा हिपा
पितृकार्य हिपाहिमु

पिन्जरा बाइ २

पिप न्हा

पिप्ला य्हाजि

पियाइ डेइ

पिरो हाम्जा

पिस्नु डचाउ ३

पिस्नु चेउ

पिस्नु डेउ

पिसाइ चेइ

पिसाब छचाला

पिसाब गर्नु छचालाक्लाउ

पिँढी निसि

पिँध,चाक,नितम्ब पोर

पुगनु ओउ १

पुइ य्होइ

पुच्छर कुचु

पुजारी ताइसिसो

पुष्ठा कुम

पुतली निभा

पुतली प्युसा

पुदिना बिनिजु

पुर्खा रिलुँ

पुर्नु तुउ

पुरा हाँ

पुराइ तुइ

पुरानो टे

पुरानो कपडाको टुक्रा, भुम्रो रसु

पुरा, भरी मान्

पुरुष बाराम्

पुरुष वा स्त्रीको जननेन्द्रिय राउँचु

पूजा ताइसि

पूज्य ताइसिनो

पूर्व स्यार

पेट होतो

पेरुङ्गो साप्लो

पेल्लु खितिउ

पेलाइ खितिइ

पैताला माधो

पैसा कानु

पैसा ख्वाइ

पैंचो माकुँ

पोइल काउसो

पोइले काउनो

पोको चें

पोको धें

पोखरी तामा

पोते जु

पोल्नु ल्हाउ १

पोसाक गोस्

पँधेरो तिजारो

फटचाइग्रा धाक्रा

फटेइग्रो होमे

फरक डयु

फरक डचुँ

फर्कनु नाबाउ

फर्सी नाहम्जा

फलफूल निदि

फल्लु साकिउ

फलानो होसे

फलेक न्हाक्बु

फसाइ थिइ

फसाउनु थिउ

फसाउनु बिउ १

फर्यौक, धातु जे

फापर ग्याब्रे

फाँचो गिम्

फिर्ता हुने समय बि

फिँज ब्योअधा

फुक्नु लिहउ

फुकाइ लिह

फुदनु नोउ

फुपाजु चिर

फुपू बानि

फुर्लुइ छिइ

फुर्लुनि छिइनो

फुर्सद लोइ

फुल फाइलु

फुल्लु ढचाउ १

फुल्लु ल्याउ

फुलाइ ल्याइ

फुली खु १

फूल डेफु

फूलको केशर एँ

फूलैफूलको समूह फोत्

फेद डु

फेरी यो १

फेरो घि १

फेरो धाँइ

फैलनु पोउ

फैलनु बोदिउ

फैलावट विस्तार वा १

फोका धा १

बगाल तिँचे

बगैँचा फोताइ

बङ्गारा गार

बज्जु पाउ ४

बज्यै ओमो

बजाउनु तापाउ

बजाउनु ताफाउ

बजाउनु राउ २

बढनु छाउ १

बतास पिकु

बतास लाबा

बदर खारि

बदाम टौं २

बँदेल टुचा

बन्चरे भ्याँचेनो

बन्चरो भ्याँचे

बन्द पार

बन्दुक ठाँभयो

बन्नु ठिउ

बनाइ ठइ

बनाइ ताकाइ

बनाउनु काउ ४

बनाउनु ताकाउ

बफ्याउनु खाउ २

बफाउने माटाको भाँडो फुङ्

बरोँ ठेचु

बराजु कार

बराजु, पुर्खा कार्बा

बल थोम्
 बल्छी डुडि
 बल्नु, बाल्नु दुअउ
 बलि म्हाअ
 बलियो थोम्सो
 बलियोबाङ्गो थोम्नो
 बलियो, कडा उँ १
 बस्ती, बासस्थान कालो
 बस्तुभाउ खेलो
 बस्तु हुनाउ
 बस्तु हुनुउ
 बहिनी ल्हिउसा
 बहुपाया जीव यार
 बहुरङ्गी डे
 बहुरङ्गी हु १
 बृहस्पति कि
 ब्युभन्नु हासोउ
 ब्रह्माण्ड चिअ
 ब्वासो प्युंगु
 ब्वाँसो धुमा

बाक्लो रोटी धाप्रे
 बाखा मिउँ
 बाखाको पाठा राउँधो
 बाखाको बड्कौलो राक्लि
 बाखी था १
 बाघ दोजाँ
 बाङ्गो तिर्मा
 बाछिटो व्हाड
 बाछो तिँचा
 बाजा आ २
 बाजा जे ३
 बाजे आँखे
 बाजे हाडि
 बाट दु १
 बादनु थोउ २
 बाटुलो खि
 बाटुलो वा पिण्डाकार वस्तु लुङु
 बाटो लाम्थो
 बाँदर एमादा
 बाँदर एमारा

बादल वाजु
बादल हाम्सा
बाफ खु ३
बाफ म्ह
बाफ सु १
बाबा ल्याप्से
बार जा १
बारी बामोन्
बारी बाधार्न् १
बारी,खेतीयोग्य जमिन बाधार्न्
बारुलो हाचि
बालक जेना
बालबालिका जेनाजेनि
बाल्टी य्हातु
बालिका जेनि
बालुवा घो १
बास का ४
बास चे ३
बासस्थान चरोम
बास्ना काथा

बास्ना डाङ्
बाहिर मिचे
बाहुन नारा
बाहेक तोअ्कि
बाँकी लि २
बाँइनु तेउ
बाँध्नु सिपिउ
बाँस च्यो १
बाँसको तामा हिम्
बाँसुरी मिकिचा
बाँसुरी म्हिक्किचा
बाँसे च्योनो
बिउ पुलु १
बिखालु छुजानो
बिचरा ओँछे
बिजुली(आकाशमा चम्केको) प्रो
बिथोलाइ याइ
बिथोल्लु याउ
बिदाइको नमस्कार विनिजो
बिधिन फाङ्फा

बियाँ याइ
बिकोँ ध्याक्लु
बिरामी नाइ
बिरालो ड्याफि
बिलाउनु न्याउ १
बिस दुजा
बिसाइ खिइ
बिसाउनु खिउ
बिस्कुन सौँया
बिस्तारै प्याइ
बिहान निमाला
बिहिबार किजा
बिँड सोइ
बुकीफूल इहेपो
बुभ्नु जेउ
बुढीऔँला काइँ
बुढो युला
बुढो,पुरानो लाओ
बुद्ध माअ्धा
बुधबार सुजा

बुन्नु पापाउ
बुलाकी मोहटाइ
बे दाकु
बेग्लै हि
बेच्नु जिनिउ
बेच्नु हाकिउ
बेठिक माओस्
बैमानी दाकुसिम्चानो
बोक्रा फिपि
बोक्सी,किचक्ने सिन्दे
बोभो,औषधीमा प्रयोग हुने एक
प्रकारको सुगन्धित भार स्यदे
बोडी च्युसा
बोध टे १
बोल्नु निकाउ
बोल्नु पैँउ
बोलाइ पैँइ
बोली छ २
बोली पे १
बोली पैँ १

बोसो दुच्छु

भँगेरे चेनो

भँडारे चुँनो

भक्त सुनो

भक्ति ता १

भक्ति सु

भकारी चो

भकारे चोनो

भटमास कोमा

भङ्खालो बोंगा

भन्टा दयोङ्ना

भण्डार चुँ १

भत्किनु फुजिउ

भन्दा भिँ

भन्नु छाउ

भनाइ छाइ

भनाइ हिइ

भने नामि

भर हिवम्

भर्नु लुउ

भराइ लुइ

भरिनु माखिउ

भरी हाँका

भरे धामा

भलादमी भाम्

भविष्य उँ २

भ्रूण दिँ

भौँच्नु ल्याउ १

भाङ्ग्राको कपडा रेंगा

भात भाका

भाते भाकानो

भान्जा हेला

भान्जी हेलि

भारी कौँजो

भारी सिँ

भारी,भार ता ३

भार,अगेनामाथि अन्न सुकाउन

बनाएको टाँड टामु

भाला किसु

भालु योम्

भावना इ १

भावुक खाइलाइ

भाषण,प्रवचन रिलुँ १

भाँडो रि

भिन्न हिम्वा

भिन्न तोअ

भिर्नु लोउ

भिन्डी राइ

भुङ्को(माटोको सानो भाँडो) तोजो

भुवा ए

भुईँ सि २

भूकम्प नाकुलि

भूगर्भ हाम्

भूगर्भको खनिज हाम्ला

भूगर्भको खनिजक्षेत्र हाम्लाते

भूतप्रेत मौँ

भेट पेँ

भेटनो थाक्रा

भेडा छाकि

भेडे छाकिनो

भैसी माइ

भोक था

भोकाउनु थाउ

भोट बो २

भोटको, भोटसम्बन्धी बोनो

भोटे बोसो

भोलि पाउँ

भँगैरो चेँ १

भँवरा एँका

म डि

मकल ढिस्या

मकै माकारु

मकैको जाँड हान्

मगन्ते बिनो

मगाइ बिइ

मङ्गल पा १

मङ्गलबार पाजा

मजेत्रो क्राम्

मटिकलो साङ्जारो

मटेङ्ग्रा रिभ्यो

मध्य खुम्
मध्यान्न खुम्लिङ
मधुर जिङ्
मधुर आवाज कोइ
मधुस(सन्दुक) पिङ्ग्यो
मन साइँ
मनकारी साइँनो
मनसाय साइँसो
मन्दिर अल्यापो
मनोरञ्जन वा
मर्चा धुम्बा
मर्नु सिउ
मर्यादा पा ३
मराइ सिङ्
मलस्याप्रो घाङ्गा
मलामी म्हो
मसिनो किर्रो दुव्
मह तोजा
महको चाका फि १
महत्त्व न्हाम्पि

महिना कुन्द
महिला साराम
मही घेतुङ्
मा जे १
माइती आलेरो
माइजू गुमा १
माइत एपि
माकुरो दुचि १
माकुरो दुचिँ
माखा च्याफि
माखा, भिँगा हेब्रो
मागनु बिउ
मागनु मामिउ
माछा डिस्या
माछा दिस्या
माछा मार्ने जाल थिकिउ
माटे साङ्गो
माटो साङ्
मात्र सुजु
मात्रा तु १

माथि माउँको	मावली च्युसो
माथि फर्केको खा २	मासु छु १
मादल साचि	मासु रोउ १
मान्छे ब्रो	मासु स्या
मान्छेको पेटमा हुने जुका कापा	मांसपेशी न्या
मान्द्रो ल्हु	मिठास रोजुसो
मान्नु उसिउ	मिठासे रोजुनो
मान्नु पामिउ	मिठो रोजु
मान्नु हिउ	मित्र एम
मान्य चि ४	मिर्ग घिम्
मानो उङ्	मिल आग्यु
मानो,कुरुवा छेमा	मिल्नु ग्रिउ
मामा च्यु १	मिलाइ ग्रि
माया किना	मिस्नु भोउ
मायालु किनानो	मिस्नु मोउ
मायामोह किनासो	मिसाइ मोइ
मान्नु तासिउ	मु मुस्
मासी धान छ्युजु	मुख चाटु
माराइ तासिइ	मुख्य को १
मारामार तासितासि	मुखाले चाटुनो

मुटु खेलि

मुटु माधा

मुठी भे

मुढे डोकोरानो

मुढो डोकोरा

मुन्द्री जानुगे

मुर्दा म्हान्

मुसा ल्यापा

मूल(पानीको मूल) तिता

मूला खिउँ

मूला मालो

मूल्य रिङ्

मेरो डिनि

मेलमिलाप कि

मेवा फियाङ्

मैथुन, करणी लो

मोटाउनु दुउ १

मोटो का ५

मोटो फिङ्

मोटो ताजि

मौन भाषा टा

मौरी ज्योका

मौलो सिउसि

मृग बोना

मृतात्मा छेक

यति याटु

यस या १

यसरी यान्नि

यस्तो यातोड

यस्तो यालु

यस्तो, त्यस्तो हाईतोङ्

यहाँ, यता याला

या भवाँ

यो या

र यौ

रक्स्याहा चासुनो

रक्सी चासु

रक्सी छपा १

रगत खे

रगत हायु

रङ्गाइ ढोइ
रङ्गाउनु ढोउ
रन्कनु जाउ २
रन्को न्हारा
रन्को भासि
रमाउनु इउ १
रमाउनु इयु १
रस गोलो
रस ज्यो
रसिलो गोलोनो
राख्नु पाउ
राख्नु, सिउरनु वाउ
राजा नोइ
राजा नोर्
रात थिजा
रात याकुला
रातो छाब्लि
रातो होइ
रातो ऍसेलु टाँचि
रातोतातो होइतु

राम्रो छचाउ
राम्रो छचाउँ
राम्रो भाजि
राल न्योल
रालो तोर
राष्ट्रिय चाडमेन्डालानो
राष्ट्रियता चाडमेन्डालासो
राँको चोँ
राँको जो १
राँडो खेरे
राँबो दामा
रिष्ठा दाखु
रित्तो खिनि
रुख ए २
रुख तिरिसा
रुखको टोइका रिसा १
रुखा कान्
रुखो दाम्
रुघा धार्
रुचु भाखाउ

रुभनु,भिज्नु थोउ १

रुभाउनु ताथोउ

रुप ओ २

रुपैयाँ गुमि

रुपैयाँ कोमे

रुपैयाँ केमि

रेसम दार्

रोटी पि

रोधीघरको आमा रासियाँ

रोमकुप च्या १

रौं लाप् १

रौं जा १

रङ्ग खा ५

रङ्ग ढोकोरा

लँगौटी फासु

ल रो ४

लक्ष्य मुदि

लगाउनु रामु

लम्पसार लु २

लरक्क नुध्र्या

लसुन फिँ

लहरे फल टुम्

लहरे सब्जी टाम्

लहरो पोना

ल्याउनु ताखिउ

ल्याउनु पाताउ

ल्याप्चे घिमा

लाई,लागि,निम्ति से

लाई रे

लागनु भिदाउ

लागनु मिउ

लागनु मिदाउ

लाज क्रो

लाज भु १

लाटो ख्याम्

लामो नु १

लिखा निरि

लिनु दाचिउ १

लिस्नु सोल्स्यो

लुईचे,बनकुखुरा लाप्राङ्

लुगा गो १

लुप्त राङ्

ले फि

लेकाली अङ्कुर कोइरो

लेक,शिखर हे १

लेखनीय दानो १

लेख्नु दाउ २

लेख्नु नाउ ३

लेख्य दानो

लेख,लेखाइ दासो

लैजानु तिकिउ

लोकता जु

लोखर्के वापा

लग्ने काउ २

लोचनमार्ग मिलाउँथो

लोभिनु पोदिउ

लोहोरो बुलुङ्

लौरो बारा

वजन पा ७

वनबिरालो निखा

वनस्पति थुर

वरपर,यताउता जिङ्किमिङ्कि

वर्ण तिङ

वर्ण तिङ्

वर्ष लिम्चु

वर्ष लेप्चु १

वर्षा वाङ्जु

वर्षादि तिरि

वर,यता जिङ्कि

वस्तु जि २

वस्तुमाउ खेतो

वाक्य तिङ्ग्रा

वायु जीव म्हा

वायुमण्डल हाम् २

विचार ग्नाङ्

विना मा १

विपरीत छु

विभाग ख्याद्

विश्राम पे

विश्वास दा ३

विष ध्रुजा

विष पि १

विषालु काँढा कोक्

वेत हाइ

वंश के

वंश छिर

शक्ति अ्

शक्ति गु१

शक्ति यो २

शक्ति सुइ

शनि रो

शनिबार रोजा

शब्द लाकासा

शरीर जेडि

श्रीमती बेनि

श्रीमान् बेका

श्रोता जासो

श्रोता फासो

श्वासनली नुअ्

शान्त गुम्नो

शान्ति गुम्

शान्ति लुइ

शान्तिको ध्वजा लुइदो

शिखर थिइ १

शिर बो

शिरपुच्छर खिमकुचु

शिव नार

शिवजी नाखु

शीर्षस्थ खिम १

शुक्र ते

शुक्रबार तेजा

शुभकार्य कान

शून्य खि १

शून्य लिइ १

शून्य रि ५

शोक भाम

शङ्का ओ १

शङ्का नाहा

शङ्ख ल्हिया

सक्नु खाउ १

सक्नु चिउ १

सक्नु धिउ

सक्नु हाकोउ

सक्नु हापोउ

सकाइ धिइ

सकाइ हाकोइ

सङ्गलो दि

सज्जन थुएङ्

सष्टा युद्

सत्य नेस्

सद्आदेश निजो

सदृश्य पि ५

सनही(एकप्रकारको बाजा) लाइ

सन्वो हावो

सन्तान दिख

सन्देश,खबर ताँ १

सप्लेटो पिअ्

सफल किन्

सफा तुर्

सब्जी भाँ

सबै म्हिका

सबै मिका

समय ना २

समय नो

समय भो

समय लु ३

सम्भन्नु छेउ

सम्घी डेचे

सम्बन्धित रानो

सम्भव किन्चि १

सम्भव किन्थि

सम्म टाअ्

समात्नु गाउ

समाताइ गाइ

समूह रा

सर्नु नाउ २

सर्प उपाइ

सरिसृप(घसने जीव) ल्ह्यथो

सलह साडि

सल्लाह दोम

सवारी साधन बा

सस्तो ख्यु १

सस्तो मान्के

ससुरो तो ४

सहकार्य फोर्के

सहयोग राम्दा

सहर ग्रोइ

स्तन गिम्सि

स्त्रीलिङ्गी सा ४

स्थल टो १

स्थल ला

स्थल जन्तु न्ह्या

स्थान लेप्चु

स्थानबोधक जारो

स्थायी ला ३

स्पष्ट जि १

स्याउला य्होर

स्याखु याकाना

स्याल माका

स्वच्छ पु १

स्वतन्त्र चाइ

स्वतन्त्र सार्वभौम राष्ट्र

चाडमेन्डाला

स्वभाव न्ह्याइ

स्वर ताम्

स्वर दाडि

स्वरलहरी सा ६

स्वरलहरी डचा

स्वाद वि

स्वादिलो चिनो

साग न्हि

साङ्केतिक चेकुटानो

साइलो इहो

साँचु ठचाउ

साँचो,चाबी कुलिग

सात स्योम्

साथ ता २

साधन खा ४

साधन खा १

साधन ति १

सान ज्या
सानीआमा मुसियाँ
सानो आछिरे
सानो च्याखु
सामान चाँ
सामान्य धर्को नाकु
सारङ्गी ओखाना
सालिक जिगि
साह्रो डो
साहारा, सहारा च्याम्
साहु मिर्गि
साँफु याकुला १
सिउँडी पिम्जा
सिउर फोचु
सिउर बोचु
सिउरनु, राख्नु नाउ १
सिक्नु खारोउ
सिक्नु ज्याउ १
सिकाउनु ताखारोउ
सिङ्खुरवाला न्होग्या

सिधा तिर
सिप्रिड छ्चानो
सिमल एकु
सिमलचरी कोर्लो
सिमाना म्हेन
सिमी खाङ्ग्रा
सिया देवमर्यादा सिया
सियो मिखाँ
सिलिटम्बुर चो १
सिलौटा चेउसो
सिलौटो चेक्सोनो
सिस्नु कोके
सिस्ने कोकेनि
सिस्ने खोला कोकेखोला
सिँगान ड्या ३
सिँगाने ड्यानो
सिङ सोक्लो
सुइरे अन्न रु २
सुइँको कोल्
सुक्नु इउ २

सुक्नु ढचाउ

सुख गुम्पि

सुख्खा इनोअ

सुगन्ध चिन्ताड

सुगन्ध मुस्ताइ

सुगन्धित चिताइनो

सुगन्धित मुस्ताइनो

सुत्नु जादिउ

सुताइ जादिइ

सुताहा जादिनो

सुधो रि १

सुन जा

सुन नालो

सुन्तला डेपो

सुन्दर डे १

सुन्दर बो १

सुन्नु जाउ

सुन्नु फाउ

सुनाइ जाइ

सुनाइ फाइ

सुरक्षा जिबि

सुरु,आरम्भ आइ १

सुँगुर मोए

सूर्य होइतुरि

सेतो दुत्

सेतो,गोरो बिन्था

सेना च्युन्

सेलरोटी खिपि

सेलरोटी भिक्ने काठको सुइरो
जिरा

सोध्नु केउ

सोध्नु चाराउ

सोध्नु देउ

सोधाइ देइ

सोम ला १

सोमबार लाजा

सोली चाबा

सौभाग्य फुचि

सङ्केत चेकुटा

सङ्ख्या का ३

सङ्गीत रोल्
सँग,समेत ज्याबे
सधैँ भौं
संवेदनहीन मामु
हत्केलो तोफाङ्
हतियार घाउ
हतियार घाउँ
हतियार सोक्
हतौडा,बिँड कुब्
हथ्यौडा कुब
हराउनु एँउ
हरियाली इसो
हरियो इ
हरियो काइँ
हरियो काँ
हरियो ल्यु
हरिलोभरिलो इनो
हरिस रिसो
हरु आपा
हल्लाउनु तासापिउ

हल्लिनु सापिउ
हल्लिनु हेउ
हली छापिसो १
हलुङ्गो थामा
हलुङ्गो पाजि
हलेदो घोजु
हलेसो डचाउसो
हलो होल्स्यो
ह्याकुलो कुमि
हाड नुरि
हाड बाङ्
हाड बिम्बा
हात कुरु
हात्ती वाजि
हान्नु लोउ २
हाब्रो धा
हामी डिरु
हाँगो याजि
हाँडी खाजि
हाँस्नु थेउ

हिवका क्याम्पु

हिजो टो

हिजोअस्ति टोतांगि

हिँइनु सोउ

हिँडाइ सोइ

हित्तचित्त दो १

हिमाल गले

हिक्राइ न्होइ

हिक्राउनु न्होउ

हिउँ व्हा

हिंसक दो

हिंसक जीव लिह्म्यो

हिंसा लिह्म्

हुक्का भैँ

हुनु लाउ

हुल चे

हुल डा

हुल्लो बुर्लुङ

हुस्सु नास्

हेर्नु जोउ

हेराइ काचेइ

हेराइ जोइ

हेला गर्नु व्हाउ

हो ले

हृदय च्याप

६ च्याम् १